

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

Брой 3 – 4 (468 – 469), година XXXV

20 април 2017 година

3993 абсолвенти се дипломираха в Пловдивския университет

На стр. 2

Нова супермодерна апаратура беше
получена във Физическия факултет

На стр. 16

Световно известен математик е
новият доктор хонорис кауза
на Университета

На стр. 10

Стр. 13

**Студентка по маркетинг в ПУ спечели приза
„Най-добър млад предприемач“**

В Броя ще прочетете още:

- Студентската юридическа академия ще премине под знака на 25-годишния юбилей на ЮФ
- Студенти дариха книги и медикаменти на детската онкохематология
- Още за „Великите идеи“
- Любопитни факти от света на математиката

- Как се създават и какво означават научните названия на растенията
- Изследване на новото космическо предприемачество в САЩ: пътешествие в един свят на страст, посветеност, постоянство и издръжливост
- Спортистите от ПУ спечелиха титли в национални състезания

3993 абсолвенти се дипломираха в Пловдивския университет през 2016 година

Връчването на дипломите – едно от най-важните събития за всеки университет, е сред акцентите в академичния живот на нашата алма матер през месеците март и април. Щастливите абсолвенти, някои от които вече са започнали работа, други продължават образованието си в по-висока степен или в друга специалност, трети избират още пътя, по който да поемат, имаха възможност да се съберат отново със своите колеги и преподаватели. Тържествените промоции на Филологическия, Философско-историческия, Химическия факултет и Факултета по математика и информатика се проведеха в новата спортна зала, а възпитаниците на Физическия факултет получиха дипломите си в б. аудитория на Ректората.

През 2016 година по сведения на Университетския информационен център са се дипломирали 3993 студенти, от които 1905 са бакалаври и 2088 са магистри. Ето и разпределението по факултети:

Биологически факултет – 315 абсолвенти (159 бакалаври и 156 магистри);

Педагогически факултет – 1163 абсолвенти (556 бакалаври и

607 магистри);

Факултет по икономически и социални науки – 996 абсолвенти (373 бакалаври и 623 магистри);

Факултет по математика и информатика – 354 абсолвенти (212 бакалаври и 142 магистри);

Физически факултет – 73 абсолвенти (37 бакалаври и 36 магистри);

Филологически факултет – 557 абсолвенти (374 бакалаври и 183 магистри);

Философско-исторически факултет – 159 абсолвенти (116 бакалаври и 43 магистри);

Химически факултет – 144 абсолвенти (78 бакалаври и 66 магистри);

Юридически факултет – 232 абсолвенти (всички са магистри).

Нека тези „щастливи“ цифри, изразяващи общия брой на абсолвентите, донесат персонално на всеки от випуска много здраве, щастие и успехи!

„Пловдивски университет“

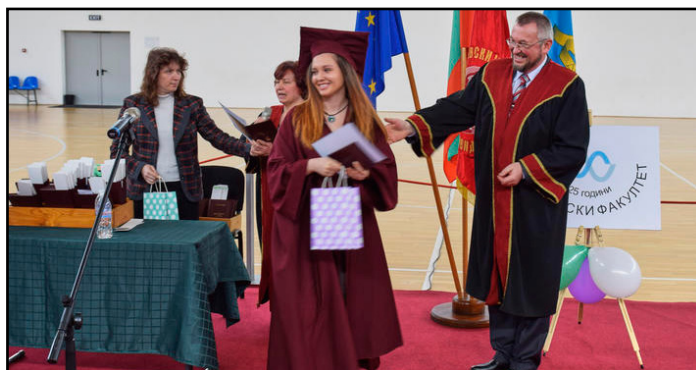
Факултет по математика и информатика

Физически факултет

Философско-исторически факултет

Химически факултет

Две поколения студенти в университета

Факултет по икономически и социални науки

Приветствено слово на декана на Филологическия факултет проф. д.ф.н. Вера Маровска към абсолювентите

Скъпи колеги, уважаеми гости,

Изключително се радвам на възможността в този тържествен ден да ви поздравя със завършването на новата образователна степен и да ви пожелаля тя да стане ваша съдба. Благодарая от сърце и на нашите гости, които с цветята и усмивките си правят този обикновен ден празник!

Скъпи колеги, много неща трябва да ви кажем днес, много пожелания за бъдещата ви реализация трябва да ви отправим с надеждата да се сбъднат. И много от задължителните пожелания сигурно ще пропуснем. Затова аз съм избрала само две от тях, във връзка с които наистина ми се иска да изразя надежда и благопожелание – това са вашата мисия и благодарността, която всички ние дължим на хората около себе си.

Скъпи колеги, надявам се, че вие си давате сметка за онова, което сте призвани да вдъхнете у всички, с които ще общувате и част от които ще бъдат и ваши ученици. Призвани сте да възпламените онзи вътрешен огън, без който не бихме били личности, без който бихме се слели с безликите тъпци и бихме се лишили от устойчивост и сила – призвани сте да пробудите и разгорите духа човешки в единствената му пряка проява, в словото. И казано така, това изключително важно задължение прозвучава естествено и дори клиширано, но ние, призваните да работим усърдно за тази цел, трябва да мислим непрестанно за дълбочината на нейния смисъл. Защото онова, което днес е една от най-впечатляващите празници на обикновения съвременник, е емоционалната му посредственост, която превръща обществото ни в „лошо място за живеене“: прави ни безчувствени, равнодушни и алчни прагматици, чиято човечност става не неизменна същност на човешката природа, а съвест, която трябва да бъде пробуждана в празнични дни със специално организирани благотворителни събития и фалшива показност. Вие обаче сте хората, които мъдростта на обществото е определила за будители, за онези личнос-

Проф. д.ф.н. Вера Маровска

ти, които са длъжни да работят непрестанно и всеотдайно за обогатяване на човешката душевност и за превръщането ѝ в адаптивна, гъвкава и чувствителна душевност, призвани са да я превърнат в ДУХ. И това именно най-съкровено наше задължение е оставено на заден план от консуматорското и технизирано общество, което непрекъснато и безотговорно го елиминира. И не си дава сметка, че без духа си човек се обезстойносттава и регресира, а това човешкият род е осъзнал преди много векове и библейско-пророчески е предупредил бъдещите поколения, че „светските грижи, примамката на богатството и пожеланията за други работи ... заглушават Словото и то става безплодно“ (Ев. на Марко, гл. 4, ст. 19).

А духът, мислен като единство от разум и емоции, е видим най-вече в човешкото СЛОВО. Като че ли не си даваме сметка за това, когато спираме да четем книги и оставаме безразлични пред въздействието на изкуството.

Изпълнете мисията си, скъпи колеги! Работете върху обогатяването на човешкия дух чрез СЛОВОТО; върху неговото богатство, нюансираност, иновативност и многозначност, защото няма дух без слово, а без дух няма човек. И това нашият ум е осъзнавал като свише изречена

истина, която е вписал в Библията си: „Сеячът, сиреч божественият създател, сее словото“ (Ев. на Марко, гл. 4, ст. 14). И в този смисъл трябва да тълкуваме и библейското пророчество: „Внимавайте в това, което слушате. С каквато мярка мерите, с такава ще ви се прибави“ (там, ст. 24), а логиката на твърдението „Защото който има, на него ще се даде, а който няма, от него ще се отнеме и това, което има“ е изречена не за материалното и преходното, а за човешкия дух, който може да тълкува и разбира, да твори и надгражда каза-

човешките отношения и смисъла да бъдат заедно. Изкуствениите знакови системи са статични и моносемантични; те се овладяват по-лесно, но единствено метафората на живото слово жалонира човешкия дух. Длъжни сте да покажете смисъла на словотворчеството и естетиката на човечността.

И ако на вас са вдъхнали дух и слово, на днешния ден отправете благодарствени думи към хората, които са го направили. Благодарете на първо място на своите родители – за грижите и всеотдайността им, без които

нямаше да бъдете същите; за лишениите и отказа им от собствените им нужди и мечти, за да имате вие своите; за трепета на днешния ден, заради който те са приели дори да изглеждат необичайно официални – заради големия ваш ден; за това, че днес вие празнувате, а вие сте смисълът на техния живот. Не забравяйте, че не са много народите, убедени, че образоваността на децата е първата, най-дълбоката и безспорно заслужаваща си жертва, която те ще направят безапелационно. Не са много хората, които до такава степен ценят мечтите на младостта и тяхната

Ректорът връчва дипломата на една от отличничките

кармичност, че са формулирали печалната мъдрост: „По мое време, т. е. времето на младостта ми“. След младостта вече не е същото, след младостта светът е предоставен на децата. Благодарете, и не забравяйте тази своя благодарност, на всички, раздвижили вашия дух и слово в посока към творчество и духовно усъвършенстване, защото само така ще се превърнете в благодатна почва за СЛОВОТО и ще бъдете не просто звани, а призвани.

Скъпи колеги, дано съдбата е благосклонна към вас и вашата мисия! Бъдете здрави!

кармичност, че са формулирали печалната мъдрост: „По мое време, т. е. времето на младостта ми“. След младостта вече не е същото, след младостта светът е предоставен на децата. Благодарете, и не забравяйте тази своя благодарност, на всички, раздвижили вашия дух и слово в посока към творчество и духовно усъвършенстване, защото само така ще се превърнете в благодатна почва за СЛОВОТО и ще бъдете не просто звани, а призвани.

Скъпи колеги, дано съдбата е благосклонна към вас и вашата мисия! Бъдете здрави!

Слово на Мирела Иванова – специален гост на промоцията на Филологическия факултет

Уважаеми господин Ректор, скъпи преподаватели, почитани и обичани мои някогашни и днешни професори, асистенти и колеги, горди и щастливи родители, млади приятели с трептящи от устрем тоги,

Едва ли се досещате колко дълбоко и същностно се вълнувам да се изправа с думите си пред вас, пред вашата празнична общност. Дори и малко се боя, защото като филолози ще бъдете много вискателни и към словото ми, и към патосите му...

Моите незабравими студентски години преминаха в същия университет, но в свършено друго време: онзи затворен в граници и невъзможности живот вероятно предоставяше повече разточителност на въображението ни, даваше огромни вътрешни пространства на духа, прищпорваше ината ни да се тъпчем със знания и да четем презглава книги, за да си съчиняваме по-милостив и свободен паралелен свят.

Моите незабравими студентски години преминаха в разговори до несвѣст, безкрайно обсъждане на литературата, четене и писане на стихотворения, те бяха самата поезия с всичкото ѝ неизгазимо отчаяние и целия ѝ неназовим, литнал вдън небесата възторг.

Моите незабравими студентски години сътвориха няколко безценни приятелства, изпълниха ме с кураж и сила, със страст да обикалям и пренаписвам в паметта си този магически и бавен Пловдив, да изкачвам калдъръмите му, да проседявам с часове в някогашните му три книжарници и прекрасната му библиотека, да

Мирела Иванова

разточителствам в знаковите му кафенета и клубове, да се изпълвам с джаза на посветените му музиканти и живописата на великите му художници.

Но всичко това бе възможно, защото като заслон зад младостта ми и нейните пориви, зад свободолобивия ми и независим характер, зад мечтите ми стояха моите родители: татко, с когото говорех от телефонните кабинки на Централна поща винаги за негова сметка, и майка, която пристигаше с влака, всеотдайността и претъпкания сак в неизменната ми и незаменяема квартира на улица „Ангел Букурещлиев“ 11 преди всяка сесия. Моите родители лекари, които може би не разбираха докрай фанатичната ми востановеност в думите, напрегнатото ми обръщение с тях, вятърничавите ми копнежи и тъжните ми стихотворения, ме подкрепяха открай докрай, отглеждаха с лишението си и с доверието си моята сила и самоувереност да се посветя на Словото.

Ще си позволя да споделя с вас, скъпи приятели, благодарността си към майка и татко, тя – все още тук, на земята, а той – вече небесен пътник, по

Мирела Иванова е родена на 11 май 1962 в София. Учи в 91-ва Немска гимназия в родния си град и завършва Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Още като ученичка започва да печата стихове на страниците на много четеното и популярно списание „Родна реч“ и през 1985 година издава първата си поетична книга – „Каменни криле“.

Мирела Иванова е един от създателите и активни участници в поетичното общество „Петък 13“. Заедно с колегата си Бойко Ламбовски е била автор и водещ на телевизионните предавания „Петък 13“ и „Остров за блажени“ по Българската национална телевизия. В продължение на години е литературен наблюдател на вестниците „Стандарт“ и „Капитал“, печата свои публицистични статии в „Дневник“ и „Сега“. Сценарист е на два документални филма за Патриарха на българската национална литература Иван Вазов. Пише и публикува стихове, разкази, литературна критика и публицистика и превежда от немски език. Съставител е на поетичните антологии „Странстването на камъните. Съвременни немски поети“, „Придавам форма на копнежа. 33 поетеси от България, Сърбия и Македония“, „Балкански азбуки: България“ (Немски език), на том с творби на поетесата Мара Белчева „Един живот“ и на том със стихотворения за малки и големи от Иван Вазов „Аз съм българче“. От 2003 г. води своя коментарна рубрика в *Дойче веле*.

Мирела Иванова е автор на 10 книги с поезия и проза, носител е на множество награди, сред които националната награда за съвременна литература „Христо Г. Данов“ и европейската награда за модерна поезия „Херман Ленц“. Като признание за приноса си в европейската литература през 2008 година Мирела Иванова получава едногодишна писателска стипендия в международния творчески дом „Вила Конкордия“ в Бамберг, Бавария.

Драматург е в Народния театър „Иван Вазов“ и е главен редактор на списание „Народен театър“. Има 20-годишна дъщеря.

Мирела Иванова беше специален гост на промоцията на Филологическия факултет.

един специален начин. Преди време известен пловдивски колекционер подреди в Националната художествена галерия 77 автопортрета на знаменити български художници и издаде уникален каталог за изложбата, в който покани неколцина съвременни поети да участват също със свои, словесни автопортрети под надслов „Хребети и бръчки“. Тогава по мистичен, дори трансов начин ми се случи да обвържа себе си със своя

род, със семейството си, представих си образите на татко и леля, на баба като едновременно живи, но и като мерзелеещи се в небитието хълмове, сякаш полегли да отдъхнат във вселенската нива, с невидима плът, но с видими лица, и ми се приска там, сред величествения покой, да се намери място и за мен, за моето лице.

Ще си позволя да ви поздравя с този текст от 770 думи, който нарекох

Възпявам бръчките върху лицето си, преди да са се появили още, предуетът за тях ме приизпълва, представата за мистериозните им знаци, които издълбават спомени за пътища, отблясъци от победи и несбъднатости, колекции от копнежи и страхове, стъписващи възторзи, обзетости, огорчения, протяжна и съдбовна вмисленост в единствения и единен разказ на живота ми. „Отглеждам си котарак и катастрофи, и две дълбоки бръчки – да поставят усмивката ми в скоби“.

Възпявам бръчките си, откакто ме прогарят думите и пиша стихове, защото знам, пък и навярно се боя, че надали ще остана, че ще ми бъде отнето прекрасното Багрянино лице, когато е на деветдесет или на малко повече, лице, изсечено от епохи, любви, вечни и святи стихотворения, пътешествия в мъже и държави, за които не мога дори да копнея, когато съм на двадесет или на

ЕДНОВРЕМЕННО

малко повече, защото живея в затворен свят и все пак мога да отида от студентската си квартира в Пловдив до писателския дом в Хисаря и да срещна Багряна, единствената ми среща с нея, с онова нейно вселенско, изваяно от бръчките, увековечено в духовната си красота, отнесено, самотно старческо лице.

Копнея за бръчките от детството си още, когато огледалото е баба ми, лицето ѝ, безкрайна и необозрима, над мене сведена вселена, докосвам я с невинността на всички бъдещи прозрения, галя вдлъбнатините на немилостивата ѝ обич, прокаравам пръстчетата през паяжината от нежни прорези и безопасни бездни, и прокопани тънки вадички като онези, с които напояваме черната пръхнеца и суха пръст в градината, за да садим лалетата, зюмбюлите, калдъръмчетата, здравеца.

Студентската юридическа научна академия ще премине под знака на 25-годишния юбилей на ЮФ

Иван КЪРЧЕВ

Студентската юридическа научна академия (СЮНА) е събитие, насочено към възпитаниците на Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Тя е създадена по инициатива на студенти и преподаватели прависти, а настоящото издание ще премине под мотото „25 години Юридически факултет“. Стремжът на организаторите е СЮНА да се превърне в традиционно събитие в живота на факултета, което да се провежда всяка година и по този начин допълнително да стимулира студентското научно творчество.

В СЮНА може да се включи всеки студент от Юридическия факултет, като трябва да представи разработка на юридическа тематика – максимален обем до 15 страници и да засяга въпроси от областта на един или повече правни отрасли и/или институти. Това дава възможност на студентите да разгърнат своя потенциал и да обхванат в разработките си широка палитра от правна проблематика. Студентите, които желаят да участват в тазгодишната академия, трябва да изпратят своите разработки **до 21 април 2017 г.** на специално създадената за целта електронна поща: lawacademy.pu@gmail.com. Най-добрите разработки ще бъдат допуснати **до втората фаза на състезанието** – техните автори ще ги представят пред жури от практику-

ващи юристи и преподаватели. Това ще се случи **през месец май 2017 г.** в Университетската творческа база на ПУ „Паисий Хилендарски“ в Пампорово. Най-добрите студентски разработки ще получат награди, а също и възможност за публикации в специализирани издания, както и грамоти.

Студентската юридическа научна академия бе промотирана пред студентите от Юридическия факултет по време на първата по рода си среща между ръководството на ЮФ и представители от всички курсове на специалността „Право“. Инициативата, наречена „Обратна връзка“, беше иницирана от заместник-декана на ЮФ доц. д-р Христо Паунов и бързо се разпространи в социалната мрежа „Фейсбук“. Целта бе студентите от специалността „Право“ свободно да изкажат мнения, въпроси и предложения във връзка с обучението и практическата подготовка в Юридическия факултет. Студентите бяха запознати с предстоящите инициативи по повод на 25-годишния юбилей на ЮФ, както и с някои предизвикателства, които предстоят през 2017 г.

Форумът се оказва свободна територия за споделяне на идеи и „ноу-хау“, както и арена на правни спорове кое е по-справедливо и кое е по-добро. Отговорниците на курсовете пожелаха такива срещи да има по-често, за да се подобри както обучението, така и връзката студенти – академични преподаватели в ЮФ.

Няколко думи след срещата с Мартин Карбовски

„Най-пустото пространство между хората е разстоянието между тях“

Мартин Карбовски

На 4 април 2017 г. бе срещата с Мартин Карбовски в Пловдивския университет, 6-та аудитория се напълни до максимална степен. Толкова много млади хора, а възрастност дали пространството между нас бе пусто, или не??? Пусто откъм ценности... мнение... вяра... Чухме ли онази скърцаща врата на свободата, която се затваря? Още ми е трудно да осмисля всичко. **НО БЛАГОДАРИ ЗА ТАЗИ СРЕЩА!!!** Възникнаха много въпроси след нея... И най-важното за мен – радвам се, че се върнах в България! Аз избирам да остана тук...

„Вратата на свободата се затваря с леко скърцане, което малко хора дочуват.“

Имам чувството, че ние сме жертвата на Зидарите на Петко Тодоров... Искат да изградят една църква и около нея уж всички да се съберат... знаещи кои са... от къде са... и в какво вярват. ОК, ама на базата на какво я строят??? На Жертвата... Е, сега жертвата са няколко поколения – преди нас... след нас... след тях... цял народ... Страшно е...

Паула ДИМОВА

Мартин Карбовски и Паула Димова

➔ *От стр. 4*

Прокарвам след години длан и по лицето на баща ми, същата плетеница от страдалчество, заметната върху изопнатото му по черепа, набраздено, свечеряващо се и слабеещо лице, изхвърналите скули, ситните мрежи, уловили на дъното си очите му, и втрепенената им, и страшна, и огромна метличинова и небесна синеокост, вече се припознавам в тебе, татенце, татко, д-р Иванов, ние не заслужаваме, не заслужаваме всепреданата ти посветеност, всеотдайното ти мъченичество, но ти го знаеш, затова си тръгваш...

Оставам аз, сиротна в огледалото, в заесеняването и в скръбта, самотна и трептяща вкаменелост, осланено цвете, брънчица от всеподавящата болка, оставам да възпявам бръчките, които са пътеки, вървя по тях, за да се върна в себе си и да се събера всред попиляващото ме препускане в безсмислия, отчаяности, дългове и всекидневие. Възпявам бръчките, защото са едничкото смирение, което ме окуражава да съм сега и тук, и едновременно да съм и другаде, в неназовимото, защото са и силата, вселяваща се в мен след всяко до дъно изпито изпитание, и яснотата, погледната право в очите, и татуировката на естеството...

Оставам, за да се повтарям и в огледалата на града, във витрините, прозорците и чуждите очи, и милостиви, и враждебни, в капаните на фотообективите, в отблясъците на екраните, но и без тях всевиждащо обхождам, опознавам и преоткривам всеки път лицето си, карта на преумората привечер, тектонична зона

ЕДНОВРЕМЕННО

на гримасите, прецизна графика на тригонометричните функции с врязаните синусоиди покрай устните, патетична ода на отмиляването, некропол на неврастеничните надежди.

Възпявам бръчките, защото са сдобряването с всички възрастни, със зачервената, намачкана от плач кожа на новородено, изтръгнато от уютния и топъл мрак на утробата, с олюляването на юношеството и челото му, присвито от несигурност и смътни пориви, със сумрака на зрелостта и вече утаените, лъчисти горчивини в крайчеца на очите, и с неизбежния студ на стареенето.

Възпявам бръчките си и сега, когато очертават кръст върху челото ми и ми внушават, че съм белязана достойно да си нося кръста, да вървя изправена и недосегната от евтината суета и лесните съблазни.

Пък и подобно хребети в далечината на въображението ми се мерзелят, мяркат се миражно лицата на обичните ми мъртви, невидими за другите, но мои многоизмерни, многоказващи, мистични родови огледала, чието прогляващо отражение съм отсам, но и отвъд ще бъда.

Затова, скъпи млади приятели с трептящи от устрем тоги, ви желая да бъдете и в бъдещето, но и в паметта, и в конкретния език на задъханото си всекидневие, но и във високата първозданност на Словото, за да съхраните и собствената си цялост, и целостта на живота. На добър час!

Санстефанският договор от 19 февруари 1878 година – идеалът на българите

**Проф. д.и.н. Иван СТОЯНОВ –
председател на Фондация „Васил Левски“**

От времето на Пуническите войни, при които Рим като по чудо не бил превзет от картагенците, остават някои емблематични изрази за човешката история, един от които е „Анибал анте портес“. Като резултат от това противопоставяне между Картаген и Рим сенатор Катон Стари винаги започвал и завършвал речите си в римския сенат с фразата „Картаген трябва да бъде разрушен“. Нямамо никакво значение какъв проблем се обсъжда. В края на краищата Картаген е разрушен и „засят“ със сол.

Любознателният читател навярно вече се досеща защо се разказва в щрихиращ вариант тази известна история. Защото пишещият тези редове няма да се умори да повтаря, че след 31 март 1916 г. следва датата 14 април – т.е. натрупаната разлика между юлианския и григорианския календар от 13 дни за двадесети век е премахната. При това положение българите, ако са разбрали какво са извършили с въвеждането на григорианския календар, трябва да отбелязват събитията в историята ни на датата, на която те са се случили. Трябва, но не би! Цели 101 години нито правителства, нито царе, нито президенти, нито парламентаристи – т.е. „слугите“ на българския народ, не разбират смисъла на извършеното от правителството на Васил Радославов. Опитите на отделни историци да предложат разрешаване на този „проблем“, завършват с гробно мълчание от тези, които са овластени да кажат своето мнение – най-вероятно поради неразбиране на същността на поставения въпрос. А тя, тази същност, се състои само от едно изречение, което парламентът трябва да приеме – „Всички събития в българската история се отбелязват на датата, на която са се случили“. Точка! Който разбере – разбере, който не проумее смисъла на тази фраза – остава си за негова сметка. Знаем, че евофондовете са по-примамлива тема за депутатите, но ако не се сложи ред в датирането в българската история, ще докажем само едно – че сме си българи, които, макар и да са членове на Европейския съюз, остават все толкова далеч от него, колкото са си били и преди 2007 г. Да сте виждали някой в Западна Европа да датира по т. нар. „нов“ и „стар“ стил? Няма и да видите, защото там и правителства,

Подписването на договора в Сан Стефано

и народи знаят какво правят в собствената си държава за своята нация! Или има някакво друго мнение по този въпрос?

Та да си дойдем на думата – на 19 февруари се подписва мирът в Сан Стефано, който за нас, българите, е най-важен с териториалния обхват на възстановената българска държава. А този обхват не е начертан поради военния разгром на Османската империя, а следва, общо взето, границите на Българската екзархия, определени от самата Висока порта във фермана от 28 февруари 1870 г., и по-точно – в неговия член 10. Тези граници са съобразени и с двете автономни области, които Цариградската посланическа конференция очертава като граници на българите. Т.е. веднъж Османската империя очертава териториалния обхват на българската нация, а втори път всички Велики сили препотвърждават тези граници с незначителни изменения. Санстефанският мирен договор потвърждава тези граници, като от тях отпада Северна Добруджа, предоставена на Румъния, и Нишкият санджак, отстъпен на Сърбия. За сметка на това южната граница на България излиза на Бяло море. И всичко това българите дължат на българското националноосвободително движение,

на руската армия и на нейната дипломатия в лицето най-вече на генерал Николай Павлович Игнатиев, който през 1877 г. става граф. Игнатиев е една личност, която със своите способности като военен и дипломат се налага дотолкова, след като е изпратен в Константинопол през 1864 г., че всички представители на останалите

Велики сили и самото османско правителство се съобразяват с неговото мнение по почти всички проблеми, засягащи Източния въпрос и не само. А българите дължат именно на него тази България, която ще си остане вечен идеал за тях, вечен блян и докато има българи на тази земя, всеки ще споменава и Санстефанска България, и Игнатиев с благоговение. Договорът обаче е прелиминарен, което ще рече предварителен, и руският дипломат знае отлично това, но идеята е да се иска максимумът, за да се получи колкото се може повече при подписването на окончателния договор.

Разбира се, днес се намират и критици, и дори отрицатели на тази война и този договор, които обаче не казват как е трябвало да се развият събитията след въстанието в Босна и Херцеговина, след Сръбско-черногорско-турската война и след Априлското въстание – т.е. след Източната криза от 1875 – 1876 г. Конференциите в Цариград и Лондон не дават никакъв резултат относно решаването на тази криза, а там участват такива демократични страни като Англия, Франция, Италия, Германия, Австро-Унгария, които и не помислят за съдбата на подвластните на Османската империя народи, а

се ръководят само и единствено от своите собствени икономически и политически интереси. Единствено Русия тръгва да защитава и освобождава славянското население от агарянското владичество. Но тя, казват критиците, преследвала и свои интереси. Е, това ако не е ново откриване на Америка – здраве му кажи. Че коя велика сила днес, във второто десетилетие на двадесет и първи век прави нещо в полза някому, без да преследва своите интереси? Дайте ми поне един пример. Във всяка война всяка от воюващите страни преследва и своите цели, а в повечето случаи най-вече тях. Обаче критиците на руската политика в това събитие забравят, че характерът на всяка една война се определя от резултатите. След тази военна кампания на русите се появява една държава на Балканския полуостров, която отсъства от политическата карта на Европа в продължение на почти 500 години. И още – три васални на Османската империя княжества получават своята независимост. Нека критиците на тази война посочат друга такава през деветнадесети век на Европейския континент! Чакам! При това положение названието, прозвището, определеното „освободителна“ е повече от заслужено и истинско.

Друг критикуван момент, в който се виждат „задухисните“ интереси на Русия, бил чл. 10 от Фермана за българската църква, защото в него били включени т. нар. спорни области, в които трябвало да се проведе допитване до населението къде да отиде – към Българската екзархия или към Цариградската патриархия. Текстът на този член бил повлиян най-вероятно от Игнатиев и той, виждате ли, се хвалел с това. Истината обаче била, че руският дипломат държал да има конфликти и по този начин Русия да бъде вечно в ролята на арбитър. Тук ще подчертая, че ако Игнатиев е имал привилегията да се намесва в писането на ферманите, които излизат от името на султана, то той заслужава не само дълбок поклон, но и вечно уважение и преклонение

10 години Административен съд – Пловдив

Иван КЪРЧЕВ

На 1 март 2017 г. административните съдилища в България отбелязаха първото десетилетие от своето основаване. Студенти, докторанти и преподаватели от Юридическия факултет на Пловдивския университет участваха в Деня на отворените врати в Административния съд – Пловдив, който се проведе по повод на десетгодишнината от създаването му. Зала 1 се оказа тясна да побере любознателните студенти, които с интерес се запознаха с историята на учредяването на съда и неговите първи дела. След това кандидат-правистите успяха да разговарят неспринудено с действащи съдии, които надълго и нашироко им обясниха какви са изискванията един дипломиран юрист да може да облече черната тога и да правораздава в сградата на бившето руско консулство, която се намира на ул. „Иван Вазов“.

Домакин на проявата бе съдия Георги Петров, който в продължение на 10 години ръководи едно от най-натоварените съдилища в страната. Според него има огромна нужда от увеличение на броя на съдиите, като се има предвид количеството на делата, които разглеждат. Вторият му мандат изтече съвсем скоро, но той с радост споделя, че с помощта на колегите си е създал една действена институция, която има огромно бъдеще и ще продължи да се утвърждава като огледало на справедливостта.

Сътрудничеството в редица направления между Адми-

Моменти от честването на кръглата годишнина

нистративния съд – Пловдив, и най-добрия извънстоличен юридически факултет датира от времето на основаването на съда. Съдии са лектори по различни теми в ЮФ, а студенти провеждат изнесени семинарни занятия в съдебните зали, по време на които симулират административни процеси по различни дела. Двама от доцентите от ЮФ – Христо Паунов и Константин Пехливанов, са членове на изпитната комисия за кандидатите за съдебни помощници. Затова къде на шега, къде на сериозно председателят на съда Георги Петров призова студентите отлично да усвояват правото, защото един ден отново могат да се явят на изпит именно пред доц. Паунов и доц. Пехливанов, но този път като кандидати за съдебни помощници. Преди да покаже съдебните зали и да запознае студентите със структурата на съда, Георги Петров получи специални призове от Юриди-

чески факултет. От името на декана на ЮФ проф. д-р Венцислав Стоянов Административният съд – Пловдив, бе удостоен с Диплом и Почетен знак за принос в развитието на българското право, поднесени от двамата заместник-декани на ЮФ – доц. Теодора Филипова и доц. Христо Паунов.

Представителите на двете институции си пожелаха и занаят да имат добро сътрудничество и отлични професионални контакти. Неминуемо това е от полза и за студентите от факултета, тъй като по думите

на Георги Петров вратите на съда са винаги отворени за бъдещите юристи. Ръководителят на административните съдии в Пловдив насърчи студентите да се занимават с административно право, и ги увери, че винаги могат да разчитат на неговата подкрепа, а океанът от административноправни нормативни актове не бива да ги плаши.

Магистратите и служителите на съда пожелаха успеш-

на юбилейна година за целия факултет, а персонално на студентите и преподавателите – да утвърждават правото като наука за доброто и справедливото, за да могат сегашните студенти утре да приложат това и на практика.

Отбелязването на 10-годишнината на Административния съд – Пловдив, е част от множеството прояви през 2017 година в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, които ще се организират по повод на 25 години от неговото основаване.

➔ От стр. 6

за ролята, която си е извоювал в империята на падишаха. И все пак нека погледнем на проблема като историци. Някой ще ми отговори ли на въпроса български ли са имената Месемврия, Анхиало, Созопол, Василико и т.н. и колко българи по това време живеят в селищата по Южното Черноморие? Ако критиците не могат да се справят с този сложен въпрос, нека си направят труда и да преминат днес – през второто десетилетие на двадесет и първи век, през тях и да видят какви са имената на хората на преклонна възраст – български ли са? Да попитам ли също-

Санстефанският договор...

то за Асеновградско и Пловдивско тогава – през 1870 г.? Или за югозападните български земи, наречени Македония? Не е ли това висша проява на демократизъм – да се оставят хората сами да определят своята принадлежност? Не се ли цени днес най-много това в Европа и в нормалния свят? Или може би критиците смятат, че победителите трябва да решават кой какъв е и кому трябва да бъде подчинен, тъй като победителите не ги съдят? Това се прави от тях, от победителите, и по времето на Първата, и по времето на Вто-

рата световна война. А българите и в двата случая им сърбат попарата, особено в Ньой! Това ли е справедливият човешки и политически подход? Чакам отговор!

Тази тема е безкрайна, но за нас, българите, е важно, че след трудни и дълги борби достигаме до самостоятелна българска църква и до самостоятелна българска държава – след почти цели пет века. И това ще се помни во веки веков. Разбира се, че възрожденските българи също имат своите големи заслуги за това. И ако не разбираме тези простици

неща, няма защо да се сърдим на днешния си хал. Един народ, който е лишен от памет за върховите събития в своята история, а мисля, че възстановяването на държавата ни след 500 години робство е точно такава събитие, който забравя ентузиазма и себеотрицанието на обикновените руси, беларуси, украинци, финландци, поляци, които жертват всичко на хиляди километри от своите домове – живот, бъдещето на своите деца, съдбата на своите семейства, залеза на престарелите си родители, в името на освободението на брата роб, няма на кого да се сърди за своята незавидна участ, освен на себе си.

Среща на студенти по софтуерно инженерство с кмета на Пловдив и представители на бизнеса

Студентите от първия випуск на специалността „Софтуерно инженерство“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ се срещнаха на 1.03.2017 г. в зала „Компас“ с кмета на Пловдив инж. Иван Тотев, ректора проф. д-р Запрян Козлуджов, декана на Факултета по математика и информатика проф. д-р Антон Илиев, представители на бизнеса. Специалността „Софтуерно инженерство“ беше разкрита през 2016 година, като в нея се обучават 19 украински и 11 български студенти с финансовата подкрепа на Община Пловдив. Тя отговаря на тенденциите за развитие и нуждите на софтуерния бизнес, подпомага по-бързата адаптация и реализация на завършващите специалисти на пазара на труда.

Практиката по специалността и стажът ще се провеждат в сътрудничество с авторитетни работодателски организации – Българската асоциация на софтуерните компании, „Клъстер информационни и комуникационни технологии Пловдив“ и водещи фирми в града и страната.

Срещата беше открита от проф. Козлуджов, който изказа удовлетворението си от добрите резултати, показани от студентите в края на първия семестър. Той изрази и увереността си, че това е един много добър проект, който ще има развитие в следващите години.

Същото мнение беше споделено и от кмета инж. Иван Тотев, който заяви, че този пилотен випуск е жалон във формирането на отношенията между три субекта – местна власт, университет, бизнес. Обединението им тук, мисленето в една посока е предпоставка наистина да се получи много добър резултат, като се затвори цикълът финансиране – обучение – реализация. Проектът засега няма ана-

лог в страната, тъй че може да бъде използван като положителен пример и в други региони. Той заяви още, че всички хора, свързани с подготовката на този проект, са свършили изключително голям обем от работа за много кратко време. Този факт показва, че наистина е улучен подходящият момент. Пловдив се превръща в най-голямата индустриална зона в България, инвестициите през последните петнадесет години достигат 1,5 милиарда евро. Градът ни е вторият по големина IT център, като понастоящем тук работят около 5000 такива специалисти. Увеличава се търсенето на хора, завършили технически специалности – ако през следващите години нещата вървят със същото темпо, пазарът ще има нужда от нови 15 хиляди души. Разбира се, в това число влизат и специалисти със средно техническо образование. Тези факти бяха потвърдени също на състоялата се няколко дни преди това среща на тема „Образование и бизнес – ръка за ръка“ между служебния министър на

От ляво надясно: кметът Иван Тотев, ректорът проф. Запрян Козлуджов и деканът на ФМИ проф. Антон Илиев

образованието и науката проф. д.х.н. Николай Денков с представители на бизнеса и средни и висши училища в Пловдив. Пловдивският университет беше представен от ректора проф. д-р Запрян Козлуджов и заместник-ректора проф. д-р Невена Милева, а нашето висше училище беше изтъкнато от министър Денков като положителен пример за добрите практики при партнирането с бизнеса и с местната власт.

Към студентите от специалността „Софтуерно инженерство“ се обърна и деканът на Факултета по математика и информатика проф. д-р Антон Илиев, който всъщност в момента следи най-отблизо реализацията на проекта на този етап. Ето какво каза още проф. Илиев: „За мен думата, която характеризира това начинание, е мотивация. Нашите усилия бяха възнаградени, като визирам досегашните резултати. Въпре-

ки кратките срокове аз имах вътрешната убеденост, че това е стъпка в правилната посока, и от самото начало не съм се съмнявал в успешния старт и в реализацията на тази програма“. Той поясни, че нейната уникалност е в предлагането на осем специализирани курса по информатичните дисциплини, голям набор от свободноизбираеми дисциплини (36 на брой) и седем курса, които ще се водят от представители на някои от фирмите от бранша.

Както стана дума по-горе, на срещата присъстваха и представители на бизнеса, което беше една от важните цели на това събитие – да се установят контакти между студентите и фирмите от региона, които ще осигурят условията за провеждане на стажовете на възпитаниците на новата специалност, а в по-дълготрайна перспектива – и да си подберат кадри.

„Пловдивски университет“

Връчиха сертификати от студентските практики във ФИСН

В предишния брой на вестника ви информирахме, че на 23 февруари 2017 г. във Факултета по икономически и социални науки бяха връчени сертификати на 101 студенти, преминали обучение по проекта „Студентски практики – фаза 1“ до края на януари. Практиките са проведени в повече от 15 обучаващи организации (фирми) с участието на над 20 ментори и 17 академични наставници. Сертификатите бяха връчени лично от декана на ФИСН доц. д-р Станимир Кабаиванов и някои от менторите, представители на фирмите „Дан Травел“, ЗАД „Алианс България Живот“, Сдружение център „Образование за демокрация“, „Интернет медиа груп“ ООД.

Първите 13 студенти, започнали практики в Университета, са именно от ФИСН, начело с Габриела Вълкова (спец.

„Стопанско управление“, 4. курс, редовно обучение), чието обучение е преминало в Общинско предприятие „Туризм“.

При връчването стана ясно, че петима студенти вече са назначени на трудов договор в обучаващите организации.

Общо 184 са възпитаниците на факултета, които са се включили в проекта, а на 24.03.2017 г. своите сертификати получиха още 80 студенти за успешно приключило практическо обучение по проекта „Студентски практики“.

Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“ е финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез европейските структурни и инвестиционни фондове.

„Пловдивски университет“

Деканът доц. д-р Станимир Кабаиванов връчи сертификатите

ОЩЕ ЗА „ВЕЛИКИТЕ ИДЕИ“

Проф. д.ф.н. Никола БАЛАБАНОВ

В последните за 2016 г. два броя на в. „Пловдивски университет“ бяха публикувани статиите на колегата доцент Александър Маринов „Великите идеи“. Като един от редовните читатели на нашия вестник, към които с уважение се обръща доц. Маринов, съм силно впечатлен от неговите статии. Всъщност те ни запознават с резултатите от многогодишния труд на американския философ Мортимър Адлер (1902 – 2001 г.), направил опит да обобщи част от мъдростта на човечеството, натрупана през последните 2 – 3 хилядолетия.

С настоящата статия аз желая да споделя своето виждане за фундаменталните идеи на физиката, което може да се разглежда като допълнение към споменатите статии на доц. Маринов. Основание за това ми дава обстоятелството, че години наред освен курсове по атомна и ядрена физика четях лекции по избираемата дисциплина „Фундаментални идеи на физиката“.

Тези идеи представляват кулминационните моменти в развитието на физиката. Наред с това те са изключително важни жалони в цялата духовна история на човечеството. Много пъти съм заявявал, че великите физически идеи разтърсват основите на науката така, както социалните революции разтърсват основите на обществото. Фундаменталните идеи не са много, както се казва, те се броят на пръстите дори на едната ръка, но изграждат фундамента в светогледа на физиците. Навремето академик В. Л. Гинзбург, чиито семинари с удоволствие посещавах по време на специализацията си в Московския университет, беше заявил, че може да напише цялата физика на една страница. Разбира се, той имаше предвид на тази страница да бъдат записани фундаменталните идеи и принципи на физиката.

За съжаление, в нашето обучение ние пренебрегваме идейния фонд на физиката. Засипваме студентите с формули, факти, явления (и те старателно ги изучават), но не им даваме най-важното – мъдростта, завещана ни от предишните поколения учени. А тенденцията за внедряване на информационните технологии в обучението крие опасност от още по-силно изместване на знанията и мъдростта от несистематизираните сведения.

И така, нека формулираме фундаменталните идеи на физиката:

Идеята за елементарност, която обяснява строежа на веществото и дискретния характер в пренасянето на енергията (за краткост наричана „атомна идея“).

Идеята за взаимодействие – обяснява всички видове движения в материалния свят (природата) и стабилността на материалните образувания (ядра, атоми, макротела, звездни системи и т.н.).

Идеята за запазване отразява постоянството на фундаменталните свойства на природата. Идеята е възникнала още в античната философия като догадка за стабилност (неизменност) във вечно движещия се свят, т.е. за неговата неунищожимост и несътворимост. По-късно идеята прераства в няколко фундаментални за физиката закона – за запазване на енергията, импулса, момента на импулса и на електрическия заряд в затворена система. Тези закони „контролират“ процесите на взаимните превръщания на материалните обекти, те представляват дълбоката основа на закономерните, необходими причинни връзки. Това определя тяхното голямо евристично значение.

Идеята за симетрията отразява свойството на физическите закономерности да не се изменят при определени преобразувания. Именно тази идея представлява основата на посочените по-горе закони за запазване. По-конкретно може да се твърди, че физическите закони не се изменят при пренасяне на разглежданата система в пространството, при завъртането ѝ в пространството и в пренасянето ѝ във времето. Това означава, че ние живеем в един симетричен свят, свят с еднородно и

изотропно пространство и с еднородно време. Именно това определя неговата красота.

Ние, физиците, отделяме особено внимание на симетрията (респ. на законите за запазване), защото всеки факт за нарушаване на симетрията е предизвиквал критични ситуации и

опити за тяхното преодоляване.

Идеята за единство се състои в обяснение на разнородни природни явления с общи причини. Цялата история на физиката е история на опитите за утвърждаване на тази идея. Най-пълно идеята за единство е въплътена във **физическата картина на света** – висше ниво на систематизация на знанията. Тази картина непрекъснато еволюира и се обогатява. Нютон обединил законите за падане на телата върху Земята със законите за движение на телата в Космоса (механична картина на света). Фарадей и Максвел обединили всички електрически, магнитни и оптични явления, в резултат на което била създадена електродинамичната картина на света. Айнщайн разкрил взаимната свързаност между пространството и времето, а по-късно обединил гравитацията с геометричните свойства на пространството. Заедно с квантовата идея за обединение на корпускулярните и вълновите движения била създадена съвременната квантово-полева картина на света.

Идеята за единството продължава и днес да служи като маяк в съвременната физика в търсенето на т.нар. „Теория на всичко“.

Това са според мене великите идеи на физиката (няма да засягам т. нар. от Нилс Бор „безумни идеи“, които се появяват в критични ситуации). Още веднъж ще обърна внимание на обстоятелството, че те отсъстват в систематиката на проф. М.

Адлер. Причината е в това, че той е търсел и е открил някои основни понятия в различните области на човешката култура.

В брой 10 на вестника беше публикуван и кратък текст, посветен на

„красотата на (в) научните изследвания“

който много ми допадна, защото понятието „красота“ е сред дефицитните в съвременния научен език. Ние, физиците, предпочитаме да говорим за точността в нашата наука и изпитваме съвня да посочваме нейната красота.

А красотата на физиката се основава на красотата на природата, чиито основни явления и закономерности тя описва и обяснява. Красотата на природата на свой ред се определя от единството и симетрията на нейните закони, които разгледахме по-горе. В този смисъл си позволявам да разглеждам красотата не само като естетическа концепция, но и като характеристика на природата. Това отношение към природата е възникнало преди няколко хиляди години, още в шумерската, както и в древноегипетската цивилизация.

В заключение ми се иска, говорейки за красотата на природата, да вмъкна малко от характерния за физиците шеговит тон. За целта ще използвам като източник ненадминатата в хумора френска литература. Изключително находчива ми се струва метафората, която прилага към природата френският просветител от XVIII век Дени Дидро (създал „Тълковен речник на науката“): „Природата прилича на жена, която обича да се гузди и показвайки под своите дрехи ту една част от тялото си, ту друга, дава на своите настойчиви поклонници известна надежда, някога да я опознаят цялата“.

Разбира се, учените не са пасивни съзрцатели на природните красоти. Според съвременния френски писател (и биолог) Жан Ростан, *удоволствие на учения е да повдига полата на природата.*

В духа на тези шеговити афоризми ще прибавя, че истинският учен в значителна степен прилича на прелестния рицар Дон Кихот – чист и наивен романтик, влюбен в дамата на сърцето си, готов да ѝ служи при всякакви обстоятелства и да я брани от всякакви посегателства.

Международно признат математик е новият почетен доктор на Пловдивския университет

Световноизвестният математик проф. д-р Рави Агарвал е новият доктор хонорис кауза на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Званието му бе присъдено по предложение на Факултета по математика и информатика след решение на Академичния съвет от 19.12.2016 г.

Ректорът проф. д-р Запрян Козлуджов връчи почетния диплом и плакетата на тържествена церемония, която се състоя на 15 март 2017 г. в 6. аудитория. Високата чест бе оказана по повод на 70-годишнината и изключителния принос в развитието на математиката и нейните приложения на проф. Агарвал, който бе представен пред аудиторията от декана на Факултета по математика и информатика проф. д-р Антон Илиев.

Изтъкнатият учен има 16 публикувани статии в съавторство с четирима преподаватели от ФМИ – проф. д-р Снежана Христова, доц. д-р Ангел Голев, гл. ас. д-р Кремена Стефанова и гл. ас. д-р Петър Копанов. През юли 2016 г. по покана на факултета проф. Агарвал посещава Пловдивския университет, за да консултира преподавателите и докторантите и да изнесе лекция.

След присъждането на званието „доктор хонорис кауза“ очакваме проф. Рави Агарвал да стане още по-чест гост в ПУ „Паисий Хилендарски“, каза ректорът проф. д-р Запрян Козлуджов.

Рави Агарвал е роден на 10 юли 1947 г. Защитил е научна степен „доктор“ през 1973 г. в Индия. Зад гърба си има 44-годишен опит като преподавател в различни университети – първоначално в Индия, а по-късно, започвайки от 1979 г., в целия свят.

В професионалната му биография влизат заемани преподавателски позиции в Националния университет в Сингапур, Университета „Лудвиг Максимилиан“ в Мюнхен, Германия, Университета „Манитоба“ в Уинипег, Канада, Университета „Делауеър“, в щата Делауеър, САЩ, Технологичния институт „Флорида“, щата Флорида, САЩ. От 2006 г. е ръководител на катедра „Математика“ в „Texas A&M University-Kingsville“ в

Ректорът проф. Запрян Козлуджов връчва почетния диплом на проф. Рави Агарвал

математика в „Texas A&M University-Kingsville“ в Кингсвил, щата Тексас, САЩ.

Бил е гост-професор за различен период от време в 18 университета по света, част от което прекарва в Германия, Италия, Австралия, Япония, Канада, Саудитска Арабия. Бил е ръководител на 13 докторанти в университети в Сингапур и САЩ.

Научните интереси на проф. Агарвал покриват широк спектър – диференциалните уравнения – обикновени и частни, функционално-диференциалните уравнения; диференциалните уравнения; нелинейния анализ и по-точно неподвижните точки; числените методи; различни видове неравенства; приложни резултати, свързани с моделирането, в икономиката, химията, физиката и особено в математическата биология.

Проф. Агарвал е изключително продуктивен учен. Той е автор на 39 монографии в различни области на математиката,

издадени от престижни международни издателства, като *Springer* (15 монографии), *Kluwer Academic Publishers* (8 монографии), *Marcel Dekker* (5 монографии), *Taylor & Francis* (2 монографии).

Публикувал е досега над 1500 научни статии в международни списания, основно с импакт фактор и импакт ранк. За значимостта на получените от проф. Агарвал резултати говори и огромният брой цитирания – съгласно с математическата база данни *MathSciNet* неговите резултати са цитирани и използвани над 11 250 пъти. Съгласно с базата данни *ResearchGate* (RG) цитиранията са 24 000, а съгласно с *scholar.google.com* – над 35 000. Неговите RG точки (съгласно с базата данни *ResearchGate*) са 50.12 и са по-високи от 97,5% от всички, включени в тази база данни.

Проф. Агарвал е главен редактор на 4 списания с импакт фактор: *Journal of Inequalities and Applications*, *Advances in Difference Equations*, *Boundary Value Problems*, *Fixed Point Theory and Applications*. Професорът е член на редакционните колегии на 40 международни научни списания. Той е и един от редакторите на 24 книги със събрани научни работи от областта на математиката.

Участвал е като поканен лектор на 61 международни конференции в САЩ, Турция, Китай, Корея, Чехия, Украйна, Гърция, Германия, Канада. Последната конференция, в която се включва, е през 2016 г., организирана от БАН в София.

В своето академично слово проф. Агарвал благодари на университетското и факултетното ръководство за признанието да бъде удостоен с почетното звание „доктор хонорис кауза“ на Пловдивския университет. Той сподели впечатления и от съвместната си работа с колегите от ФМИ. Проф. Агарвал метафорично определи математиката като корен, от който са израснали останалите разклонения на природните науки.

„Пловдивски университет“

Конференция на тема „Екологията – начин на мислене“

Билиана СТЕФАНОВА

За девета поредна година Студентският съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и катедра „Екология и опазване на околната среда“ към Биологическия факултет организират Национална студентска научна конференция „Екологията – начин на мислене“.

Конференцията ще се проведе на 13 май 2017 г. в Биологическия факултет (ул. „Тодор Самодумов“ № 2) и цели да предостави възможност на студентите и докторантите от висшите учебни заведения в страната да развият своето екологично и биологично мислене и да представят научни и научнопопулярни разработки. Традиционно конференцията акцентира върху различни области на екологията, опазването на природата и екологичното образование.

В деня на събитието ще се проведе и традиционният фотоконкурс „Екологията – начин на мислене и действие“. Във фотоконкурса могат да вземат участие само студенти и докторанти със собствени снимки, правени в България. Снимките трябва да са в посоченото тематично направление и да отговарят на изискванията, посочени на: <https://ss.uni-plovdiv.bg/ecology/index.html>.

Организирането и провеждането на конференцията е възможно благодарение на инициативността и креативността на студенти от Биологическия факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“ и на финансовата подкрепа на Студентския съвет.

Желаещите да участват трябва да попълнят **формуляр** за участие (от сайта: <https://ss.uni-plovdiv.bg/ecology/index.html>) и да го изпратят на адрес: ss.biologyfaculty.pu@mail.bg, до 30 април 2017 г. (включително). Не се заплаща такса за участие.

Социолози от Пловдивския университет коментираха нагласите в обществото

Катедра „Приложна и институционална социология“ организира на 26 март 2017 г. в Заседателната зала на Пловдивския университет третата поредна среща с медиите. Пресконференцията съвпадна с края на предизборната кампания и бе посветена на актуалното състояние на обществото, както и на проблематиката, върху която се работи в катедрата.

Пресконференцията откри ръководителят на катедрата проф. д-р Иван Чалъков, който заедно с доц. д-р Мирослава Радева, доц. д-р Сийка Ковачева и докторантката Зорница Чапкънова представиха добри европейски практики в организацията и провеждането на избори, както и нагласите на различните социални и интелектуални прослойки у нас.

Доц. Радева заяви, че през последните 5 години интересът на обществото и на кандидат-студентите към социологията главоломно намалява. Причината за този спад се корени в стремежа на политиките да се освободят от присъствието на експертите, които могат да дадат гласност на всички процеси в обществото. Социологията не се занимава единствено с изследвания на предизборни нагласи, а и самите проучвания почти винаги са с точност 99%.

Социологията е интелектуално предизвикателство, а напоследък я изучават хора, за които е трудно да вникнат в същността ѝ. Работодателите също имат погрешна представа за социологическите кадри. Специалността

От ляво надясно: доц. Мирослава Радева, проф. Иван Чалъков, докт. Зорница Чапкънова и доц. Сийка Ковачева

„Социология на правото, икономиката и иновациите“ на катедра „Приложна и институционална социология“ подготвя студенти, които съчетават социологическа експертиза със сериозна подготовка в икономиката, иновациите, правото и социалната политика. Този нов тип социолози притежават икономическа и правна грамотност, имат знания и умения да изследват, анализират и управляват съвременните обществени процеси. Те могат да идентифицират проблемите и да предлагат адекватни решения за справяне с тях, коментира докторантката Зорница Чапкънова.

Доц. М. Радева коментира някои данни и твърдения, свързани с парламентарните избори. Според нея е некоректна статистиката, която използва ЦИК за броя на избирателите – 7 млн. души. Тази цифра се достига заради особената законова уредба, обявяваща за избиратели всички лица над 18 години, а не тези, които са се регистрирали писмено за участие в изборите, както е в повечето страни от Европа. За този нереален брой доприна-

ся и дублирането на имена в списъците в чужбина – понякога един човек е вписан в два списъка, което увеличава броя на гласоподавателите и същевременно с това намалява броя на гласувалите. В този смисъл вместо примерно 70% реална избирателна активност, неправилно ще бъдат отчетени около 54%.

Погрешни са и твърденията, че по-образованите не гласуват и затова резултатите от изборите зависят основно от най-необразованите, в частност от ромите. При последните местни избори активността в ромските квартали на Пловдив е била с 20% по-ниска в сравнение с останали райони на града, подчерта доц. д-р Мира Радева.

Младите хора имат най-много претенции към държавата. Като критерии, на които тя трябва отговаря, за да ги задържи на територията си, изтъкват основно безработицата, корупцията и здравеопазването, обясни доц. д-р Сийка Ковачева, която работи върху изследване на младежките нагласи. В него 68 на сто от младите

хора споделят, че искат да се занимават с предприемачество. Трудностите, които срещат при члния си сблъсък с бюрократичната машина обаче, ги отказват лесно от избрания път. Като гласоподаватели младите са най-неактивни при избори, най-малко се доверяват на политици и институции и не смятат, че изборите ще доведат до разрешаване на проблемите.

Младите хора са склонни да вземат спонтанни решения и да се включват в единични протестни акции, вместо да се ангажират с по-глобални инициативи. Те не вярват, че студентски и ученически съвети ще им помогнат в труден момент, затова предприемат самостоятелни действия, повечето от които водят до напускане на България, коментира доц. Ковачева

Липсата на възможност да се реализират според квалификацията си, защото нямат необходимите лични контакти, кара младите хора да напускат България, за да търсят нови възможности там, където има ясни критерии за всяка длъжност, обясниха проф. Чалъков и доц. Радева.

Безработицата в България в периода октомври – декември 2016 г. е била 6,7%. При висшите процентът е 3 на сто, при хората със средно и средно специално образование безработните са съответно 5,9% и 5%, 17 на сто са безработните с основно образование. Най-голям е процентът на неработещите с начално образование – 39%.

„Пловдивски университет“

Стартира конкурсът „Млад икономист на 2017 г.“

Съюзът на икономистите в България и Факултетът по икономически и социални науки на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ обявяват национален конкурс на тема „Икономическото неравенство в 21. век“. В надпреварата за няколко парични и предметни награди и за званието „Млад икономист на 2017 година“ могат да се включат ученици, студенти, докторанти и асистенти от български и европейски университети без ограничения на специалността, както и млади предприемачи на възраст до 29 години.

Специална награда от ПУ „Паисий Хилендарски“ ще получат учениците, които са се класирали на някое от четните три места. Те ще могат да си изберат специалност във Факултета по икономически и социални науки, която да изучават без конкурсен изпит с изрично решение на Академичния съвет на университета. Същото право ще имат участниците в конкурса, удостоени с някоя от специалните награди на фирми и организации, ако представената

разработка е свързана с тяхната дейност.

Крайният срок за подаване на докладите с обем до 10 стандартни печатни страници е 11 май, а тържественото награждаване ще се състои в столицата на 10 юни – в навечерието на Деня на икономиста. Детайлите за изискванията към разработките и начина за участие могат да се получат от официалните интернет сайтове на Съюза на икономистите <https://bgeconomist.bg/> и ФИСН на Пловдивския университет <https://fisn.uni-plovdiv.bg/>. Докладите се изпращат паралелно по имейл и по пощата, като името на автора не бива да присъства в самата разработка.

„Ако имате познания и интереси в областта на икономиката, предприемачеството и социалните системи, проявявайте лично отношение към обявената тема и желаете да изявите своето становище и предложение за решение по проблема, конкурсът е Вашият шанс да го споделите“, призовават организаторите.

Преизбран бе председателят на Студентския съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

Сибел АЗИЗ,
експерт „Човешки ресурси“

Премина един от най-добрите мандати в историята на Студентския съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Бяха осъществени много мероприятия, които акцентираха върху академичното и културното развитие на студентите.

През мандат 2015 – 2017 г. ръководството на Студентския съвет поде редица нови инициативи, както и разви наследените такива. Организиран бяха рекорден брой национални конференции в деветте факултета, както и срещи с Миглена Кунева, Слави Трифонов, Боян Петров, Мартин Карбовски и др.

На 29.03.2017 г. в 6-а аудитория бе свикано Общото събрание на Студентския съвет, на което беше отчетена дейността на ръководството за изминалия мандат и беше избран нов председател. За първи път в истори-

Ръководството на Студентския съвет през изтеклия мандат

ята на организацията финансовият отчет беше предоставен за индивидуално разглеждане от членове и сътрудници на организацията, след което всеки имаше право да задава своите въпроси. Председателят на Студентския съвет Светослав Енчев сподели своите впечатления и трудности в рамките на изминалите две години и отправи апел към новопостъпилите членове да бъдат силно мотивирани и да работят с жела-

ние. Той поиска доверието на екипа за още един мандат, като представи възгледите и идеите си за бъдещ просперитет на организацията и студентите от ПУ. Кандидатурата включваше както краткосрочни, така средносрочни и дългосрочни цели. Мотивацията, желанието за работа, стремежът към постигане на по-високи цели позволи на Светослав Енчев да бъде преизбран от Общото събрание за председател на Студентския

съвет към ПУ „Паисий Хилендарски“ за мандат 2017 – 2019 г., а резултатите от гласуването ясно показват доверието към него (35 души – „за“, 1 – „въздържал се“, 1 невалидна бюлетина). Представителите на Общото събрание пожелаха успех на новия стар председател и му благодариха за отдадеността!

Светослав Енчев благодари за доверието, което заслужено получи за втори път, обръщайки се към присъстващите със завета на Васил Левски: „Дела трябва да, а не думи...“. Той е първият председател, който получава възможността да ръководи организацията в рамките на два мандата.

За нас беше чест и удоволствие да работим в името на Студентския съвет към ПУ „Паисий Хилендарски“, в името на нашите колеги! Идете и проблемите на всеки един студент са мисия на организацията!

Мотивационно писмо – кандидатура за председател на Студентския съвет

Уважаеми колеги,

За начало ще представя себе си. Казвам се Светослав Колев Енчев и съм студент в две магистърски програми в Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ – „Образователен мениджмънт“ и „Спорт в училище“. Също така съм завършил в този факултет други две специалности – „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ и „Приложна психология“. Участвам с доброволческата си дейност в Студентския съвет към ПУ от близо 3 години. Член с право на глас съм от две години и четири месеца. В Студентския съвет започнах по-активната си дейност като координатор на комисия „Спорт“. Малко по-късно ми беше гласувано доверието да стана председател на организацията за мандат 2015 – 2017 г.

В настоящото писмо искам да споделя своя опит и идеи за работата в Студентския съвет, с което се надявам да успя

Светослав Енчев

да мотивирам своята повторна кандидатура за председател на организацията. Участието ми през тези години в редица национални форуми даде възможност да се запозная с много и изключително интересни хора в сферата на изкуството и културата. Бил съм свидетел и пряк участник в различни чествания, изложби, концерти, кино- и видеоекскурзии, празненства, демонстрации, както и конгреси, симпозиуми, семи-

нари, конференции, дискусии, беседи, оставили у мен много интересни впечатления и ползотворни културни контакти. Участвал съм в международни проекти по програмата *Еразъм+* в Турция, Полша, Румъния, Франция, Кипър.

С всичко това целя не да се изтъквам, а да Ви покажа, че пред Вас застава човек, който е отдаден на това, с което иска да се занимава, и е готов да надгражда себе си чрез развитието на поставените цели.

Студентският съвет е преди всичко комуникация; инструмент, чрез който да представим пред света положителните си дейности, с които да бъдеш добър пример за останалите; той е шанс да изградиш връзки с важни елементи в обществото ни и с това да спомогнеш за сплотяването на отделни групи от хора около една идея, около общи ценности; той е възможност да информираш и с това да посочиш опции за решението и развитието на даден

проблем/идея пред хората. За мен Студентският съвет е преди всичко страст. Моята страст, за която вярвам, че овладявайки я, ще мога да дам своя принос за положителна промяна. Председателското място в организацията ще ми даде възможност да приложа всичко, което съм научил досега, както и да го развия и надградя.

Мотивацията ми за участие в Студентския съвет произлиза от собствените ми убеждения за нуждата от съществуване на подобна организация, която има възможност да промени много повече от условията за пребиваващите в университета студенти. За мен Студентският съвет не е просто орган, а организъм. Това означава, че функциите му не се ограничават само до извършването на административни дейности и „защита на правата и интересите на студентите“ в общия смисъл, в който те биват разбирани. Организацията има отго-

Инициативи на Студентския съвет, реализирани през втория семестър

Светослав ЕНЧЕВ

На 27.02.2017 г. Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ отвори врати пред покорителя на върховете – великия Боян Петров, който бе избран за „Мъж на годината“ през 2016 г. Събитието, което се проведе в 6-а аудитория, премина при силен интерес както от страна на студенти, така и на много граждани.

Снимка за спомен с алпиниста Боян Петров

***

На 1.03.2017 г. Студентският съвет проведе ежегодна инициатива „Честита Баба Марта“. Целта на това събитие е да покаже българските традиции и обичаи. Бял цвят – да сме чисти, червеният цвят – вечно обичани!

***

На 3.03.2017 г. Студентският съвет взе участие в тържественото честване на 139 години от освобождението на България от турско робство. Събитието се проведе на Бунарджика, където представи-

телите на Студентския съвет поднесоха в знак на почит венец пред паметника на освободителите.

***

На 8.03.2017 г. Пловдивският университет „пожълтя“. Наричахме тази инициатива така, защото момчетата от Студентския съвет направиха специален жест към всички дами от университета по случай Международния ден на жената. През целия ден се раздаваха жълти нарциси, което повдигна празничното настроение и предизвика искрените усмивки на дамите.

Момчетата от Студентския съвет са готови да поднесат цветя на дамите за 8 март

***

На 3.04.2017 г. в 6-а аудитория на Пловдивския университет се проведе среща дискусия, на която специален гост беше Мартин Карбовски. Темата беше „РЕБЪЛГАРИЗАЦИЯ“. Срещата премина при много голям интерес – зададени бяха множество въпроси от страна на аудиторията и на гостите.

➔ От стр. 12

ворността и възможността да окаже влияние върху цялостното развитие на студентите (личностно и професионално) и да спомогне за сплотяването на общността, правейки я по-силна, като така ще засили и нейната роля в обществото. Вследствие на това така желаната от всички социална промяна би била много по-възможна. Вътрешната ми мотивация да бъде част от тази промяна, се ръководи от чувството ми за дълг и ангажираност, от ценностите ми. Надявам се в Студентския съвет да постъпят и да се открият повече съмишленици, с които да променим всичко онова, което смятаме за нередно, и да постигнем успех, който да е в услуга на всички студенти и граждани. Приемам това като кауза, към която пристъпвам с решителност и в която искрено вярвам.

С всичко казано дотук поставям кандидатурата си за председател на Студентския съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

С уважение:
Светослав ЕНЧЕВ

Студентка от ПУ спечели приза „Най-добър млад предприемач“

На 21 март 2017 г. в гранд хотел „Пловдив“ се проведе церемонията по награждаване на участниците в VIII издание на конкурса „Най-добър млад предприемач на град Пловдив“. В конкурса, който се организира от Община Пловдив, се включиха 15 младежи. Те трябваше на два етапа да представят своите бизнес предложения пред компетентно жури. Наградата беше връчена от Георги Титюков, заместник-кмет по спорт, младежки дейности и социална политика, и Гергана Джугларска от дирекция „Младежки политики“ към Министерството на младежта и спорта.

Радващо е, че първата и втората награда отидоха при възпитаниците на Пловдивския университет. Призът „Най-добър млад предприемач на град Пловдив“ беше заслужен от четвъртокурсничката по маркетинг Иванина Черкезова и нейните съекипнички Тая Григорова и Йоана Желева. Техният проект се нарича „Зелена работилница“ и предвижда производството на безглутенови продукти, а получената към наградата парична премия от 7000 лв. ще вложат като начален капитал в дистрибуция и производство на такива продукти, и то по техни рецепти.

Второ място, подплатено с парична премия от 4000 лв., зае първокурсникът по софтуерно инженерство в Пловдивския университет Нико-

Официалната церемония по награждаването

лай Чотров. Заедно с колегата си Георги Окадаров, с когото през миналата година завършват Професионалната гимназия по електроника и електротехника, са изобретили плазмен котлон. Уредът консумира енергия колкото зарядно устройство на телефон, осигурили са и пласмент за него.

Присъдени бяха и две трети награди. Първата бе за Росен Чакъргов и неговата „Демо кулинарна академия“, втората заслужи дванадесетокласниците от Езикова гимназия „Иван Вазов“ за изобретения от тях книгосвет.

Изследване на новото космическо предприемачество в САЩ: пътешествие в един свят на страстна посветеност, постоянство и издръжливост*

Проф. д-р Иван ЧАЛЪКОВ

По време на петмесечния си престой в САЩ** (от септември 2016 до февруари 2017 г.) имах шанса да изпълня мечтата си и да надникна в света на новото космическо предприемачество в САЩ. От края на 90-те години на миналия век то революционизира сектора на космическата индустрия в световен мащаб. Благодарение на американската комисия за образователен и научен обмен „Фулбрайт“ в лицето на нейния български офис и с подкрепата на моите академични колеги от Технологичния институт на Джорджия успях да установя контакти и да интервюирам някои от водещите космически предприемачи в САЩ, сред които Джеф Грисън и Дан де Лонг, Тим Пикенс, Джордж Френч и Чък Лауер, Митчъл Бърнсайд Клап и някои водещи космически корпоративни мениджъри като Джордж Соърс от United Launch Alliance (съвместно предприятие на „Боинг“ и „Локхийд“).

Тези, които са запознати с темата, може да бъдат изненадани, че не виждат в горния списък визионери и бизнесмени, които през последните десет години действително се свързват с радикалната трансформация на старата космическа индустрия – личности като Елон Мъск (SpaceX), Джеф Безос (Blue Origin) или Пол Алън (SpaceShip One и Vulcan Aerospace). При това в своя първоначален проект обявих, че ще търся интернет корените на новото космическо предприемачество, където тези интернет милиардери и талантиви ентузиастични възкресиха фигурата на „героичния предприемач“ в космическата индустрия, въвеждайки нови модели и подходи за правене на бизнес, взети назаем от ИТ индустрията. И все пак, когато през ноември започнах своите интервюта в Джорджия Тех с професорите Джеймс Крейг (Департамента по аеронавтика) и Джон Кридж (Департамента по история и социални науки), те насочиха вниманието ми към ролята на малките предприемачески космически компании, чиито усилия остават някак си в сянката на няколкото компании на споменатите личности и които са получили несъразмерно по-голяма публична видимост. Професор Крейг ми каза: „... ти не трябва да разглеждаш само големи космически предпри-

Проф. Иван Чалъков в залата на Вернер фон Браун в Музея на космонавтиката в Хънтсвил

емачески фирми като SpaceX, Blue Origin, Orbital Science и т.н., а трябва да обърнеш внимание и на малките космически фирми – защото зад всяка от големите компании има стотици малки фирми, които правят инженерингови и развойни услуги. Една такава малка космическа компания – Space Works, е основана от наш колега, професор от Джорджия Тех“. С неговата благословия успях да вляза в относително затворения кръг на космическите предприемачи, провеждайки първото си интервю в Space Works. То бе последвано от повече от дузина други, някои взети по телефона или скайп, а за други трябваше да пътувам до самите фирми в Мидланд, Тексас и Вашингтон. Участвах в поредната годишна конференция на Федералната агенция за аеронавтика, която се проведе на 7 и 8 февруари

2017 г. във Вашингтон, и успях да събера ценна литература и други материали за ранното космическо предприемачество в САЩ.

Докато „знаменитите“ космически предприемачи като Елон Мъск и Пол Алън действително се радват на голяма популярност, „малките“ космически предприемачи са почти игнорирани от социалните учени и изследователите на космическата политика, като

Астронавт в Музея на космонавтиката в Хънтсвил

изключително благодатен опит, тъй като заедно със съпругата ми Ирина успяхме да се срещнем с хора, някои от които бяха оставили добре платена и сигурна работа в големи компании, като Intel, General Dynamics, дори НАСА, и следвайки своята мечта, решават да се впуснат в рискования бизнес на космическото предприемачество. Ние бяхме възхитени от тяхната смелост, упоритост и издръжливост. Те ни помогнаха да разберем още по-добре стойността на истинското приятелство и работата в екип, което им помага по време на дългите самотни десетилетия на техния труден бизнес.

Това изследване за мен бе също така урок за значението на добре промислената публична политика – много от новите космически компании, включително и най-големите от тях, като SpaceX, не биха могли да оцелеят и да постигнат сегашните си успехи, ако правителството на САЩ не бе предприело навременни мерки, за да се отвори космическата промишленост за малки стартиращи компании. Трябва да отдадем дължимото на забележителния американски президент Роналд Рейгън, който още през 1984 г. иницира и подписа първия закон за комерсиалните космически компании. В речта си при подписването на закона той заявява, че „...една от най-важните цели на моята администрация е била и ще продължи да бъде насърчаването на частния сектор в комерсиални-

Моето изследване в САЩ бе

* Статията е преработена версия на текст, който ще бъде публикуван в пролетното издание на бюлетина на българския офис на фондация „Фулбрайт“ за 2017 г.

** Проф. Иван Чалъков през 2016 г. бе стипендиант на фондация „Фулбрайт“ в Департамента по обществени политики при Технологичния институт на Джорджия в Атланта, САЩ.

Третото Балканско лятно училище по религии и обществен живот търси мотивирани български участници

Третото Балканско лятно училище по религии и обществен живот ще се проведе в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ от 2 до 12 юли 2017 г. Инициативата е на катедра „Етнология“ към Философско-историческия факултет, провежда се на всеки две години и събира в Града под тепелата участници от цял свят, за да постави в центъра на вниманието религията като основен идентификационен маркер на индивида и общността.

Третото Балканско лятно училище е на тема **Stranger and Neighbor** и ще фокусира вниманието върху проблемите, възникващи във връзка с миграцията и религиозните аспекти на срещата между „свои“ и „чужди“ в сложните условия на днешния свят. То ще се проведе в периода **2 – 12 юли 2017 г.** с участници от Европа, Азия, Африка и САЩ. **Кандидатите от България трябва да бъдат на възраст над 30 години, да владеят английски език и да са мотивирани за участие в подобен проект. Сроктът за подаване на документите е 15 март 2017 г.** Организаторите покриват разходите по настаняване и

Участници в Балканското лятно училище

издръжка на всички участници, включително и на тези от Пловдив.

Представители на различни, често конфронтиращи се в миналото и днес, религиозни групи се срещат, за да поставят на изпитание своите стереотипи и предразсъдъци, да научат повече един за друг и да потърсят път към живеенето заедно в днешния сложен свят.

Основен обект на изследване и преподаване в лятното училище е специфичният за Балканите модел на религиозно съжителство, който се основава на синкретичния характер на културните и религиозните традиции в региона. Исторически-

вя „лаборатория“ за практическо обучение в толерантност и живеене с различията в глобалното общество. Лекторите са представители на академичната общност и на неправителствения сектор, както и духовници от България, Балканите, Европа, САЩ.

Повече информация, както и апликационните форми за българските участници в Третото Балканско лятно училище, е

ят опит през вековете показва, че многообразието от културни и религиозни традиции може да бъде условие както за конфликти (етнични, религиозни, социални, икономически), така и за хармонично съжителство между културите.

Лятното училище предоста-

публикувана на сайта на Философско-историческия факултет: <http://logos.uni-plovdiv.net/en/web/logos.etn/bssrpl-2017>. Желаетелите да включат в инициативата могат да позвънят и на д-р Борислава Петкова, преподавател в катедра „Етнология“ – тел. 0898 598486.

➔ От стр. 14

те космически начинания. Раздробяването и дублирането на властта на държавните институции ненужно усложни процеса на лицензиране и одобряване на дейности в Космоса. Влизането в сила на това законодателство е крайъгълен камък в усилията ни за подкрепа на частни компании, заинтересовани от изстрелване на товари в Космоса, за които улесненият достъп до космическото пространство е от жизнено значение“ (<http://www.presidency.uscb.edu/ws/?pid=39335>).

Именно благодарение на този закон и неговите допълнения през следващите десетилетия, космическите предприемачи получават достъп до договори с НАСА, ДАРПА, Военновъздушните сили и други правителствени агенции, а също и

Изследване на новото...

достъп до правителствени програми за подкрепа на иновативния малък бизнес, като SBIR. Те започват да работят и в много по-благоприятни и по-малко бюрократични лицензионни режими. Тези стъпки на свой ред съществено насърчават частните инвестиции в новото космическо предприемачество.

Сега ми предстои за завърша своя проект и покажа на света истинското значение на този нововъзникнал и засега уникален американски подход към Космоса, който отново постави САЩ далеч напред в космическата надпревара. Този проект обаче не би бил възможен без подкрепата на моите домакини от Департамента по публична политика (SPP) в Технологичния институт на Джор-

джия в Атланта, и особено на неговия директор проф. Кай Фийлинг, моя изследователски партньор проф. Хуан Роджърс, доц. Ханс Клайн и много други. Аз съм им изключително благодарен за добрите условия на труд, които те ми предоставиха, както и за пълния достъп до богатите информационни ресурси на Джорджия Тех. Имах възможността да представя своето изследване и пред седмичния изследователски семинар на департамента. Нашето сътрудничество продължава и аз очаквам гостуването на проф. Роджърс в Пловдивския университет през май 2017 г. Планираме той да изнесе няколко публични лекции пред магистрите от програмата „Управление на иновациите и изследователска-

та дейност“ при ФИФ. Ние сме изключително благодарни за този жест, още повече че професорът поема сам пътните разходи по своето посещение.

Искам да завърша този кратък материал със съжаление за това, че не успях да се срещна с легендата на авиационната и космическата промишленост в САЩ Бърт Рътан, който изгради и успешно стартира първия суборбитален комерсиален космически кораб, известния *Space Ship One*. Просто за своя сравнително кратък престой не успях да установя контакт с него в противоположния край на САЩ – в щата Айдахо, където той бе изградил своя нов дом след пенсионирането си. Но нека гледаме на това като предизвикателство към следващата фаза на изследването.

Атланта – Пловдив,
март 2017 г.

Нова супермодерна апаратура беше получена във Физическия факултет

Гл. ас. д-р Анелия ДАКОВА

Преди броени дни Физическият факултет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ спечели международен конкурс и се сдоби с високотехнологичен 3D принтер модел *Ultimaker 3*. Уредът е холандско производство и е един от най-добрите десктоп 3D принтери в света. Използва FDM технологията, тоест топене и екструдиране на полимери.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА 3D ПРИНТИРАНЕТО?

По своята същност 3D принтирането е процес, при който се отпечатват реални триизмерни обект във всякакви форми. Изработените предмети могат да бъдат от различни материали и в разнообразни цветове. Предметът се изчертава в цифров вид, след което се подава към 3D принтера, който извършва изработката му. 3D принтирането се постига чрез наслагване на фини слоеве материал един върху друг.

КЪДЕ НАМИРА ПРИЛОЖЕНИЕ?

Технологията притежава огромно приложение в различни сектори на индустрията и производствени отрасли като автомобилостроенето, авиокосмическата промишленост, военната промишленост, машиностроенето, стоматологията и медицината, биотехнологиите, хранителната

промишленост, дори архитектурата, строителството и индустриалния дизайн. Гиганти като *Apple* продават *Ultimaker* в *Apple Stores* по целия свят. Освен това фирмата производител на 3D принтера *Ultimaker* има сключен договор и с *Microsoft* като в новата версия на *Windows* ще има инсталиран софтуерът *Cura* за *Ultimaker*.

ЗА КАКВО ЩЕ СЕ ИЗПОЛЗВА УРЕДЪТ?

Предвижда се Физическият факултет да използва уреда както за научни разработки, така и в процеса на обучение на студентите, като се разработват нови курсове и лабораторни упражнения на базата на 3D технологиите. Така обучаващите се ще могат лесно да визуализират и създадат реалистични копия на обекти от механиката, атомната физика, астрономията, нанотехнологиите и т.н.

Доц. Желязка Райкова получава сертификата за спечелен конкурс от представителя на фирма B2N Даниел Христев

Освен това те ще имат възможност да усвоят нови техники на проектиране и изграждане на триизмерни обекти и ще се научат да използват такива в решаването на различни пространствени задачи. Това по безспорен начин насърчава логическото и творческото мислене на студентите и формира у тях важни знания и умения, нужни за бъдещото им професионално развитие и реализация.

КАК СПЕЧЕЛИХМЕ 3D ПРИНТЕРА?

Новата придобивка на Физическия факултет бе спечелена след участие в международен конкурс, организиран от фирмата производител *Ultimaker*. Дистрибутор за България и посредник при кандидатстването на Физическия факултет в конкурса е фирма *B2N*, чиято основна дейност е внос, разпространение и дистрибуция на 3D технологиите у нас.

B2N EOOD е водеща компания във внедряването и обучението за работа с все по-приложимите продукти от 3D индустрията. Фирмата предлага пълна гама от висококачествени 3D принтери, 3D скенери, софтуер и обучение с тях, извършвайки консултации, които водят до реални резултати в ускоряването на процеса на производство. Партньорството между Физическия факултет и фирма *B2N* се зароди още през миналата година, когато фирмата бе гост на откриването на V Национална студентска научна сесия по физика и инженерни технологии. Фирмата се включи в програмата на научната сесия чрез презентация и изложение на свои продукти и рекламни материали, разкривайки пред младите бъдещи инженери и физици възможностите за професионална реализация в тази сфера на дейност.

● Числото пи има два неофициални празника. Първият е на 14 март, защото този ден в Америка се изписва 3.14, а вторият е на 22 юли, тъй като в европейския формат се изписва като 22/7.

● Един малко известен математик от Великобритания прекарал голяма част от живота си в изучаване на законите на логиката. Неговото име било Чарлс Латуидж Доджсън. Това име било познато на малцина, но затова пък станал световноизвестен с псевдонима, под който написал своите литературни шедьоври – Луис Карол.

Любопитни факти за математиката

● Гъркинята Хипатия се приема за първата жена математик в историята. Тя е живяла в Александрия, Египет, през IV – V век.

● Използваната от нас десетична система за смятане възникнала поради това, че човекът има 10 пръста на ръцете си. Способността за абстрактно смятане не се появила изведнъж, а да използва за пресмятане именно своите

пръсти, било удобно на всеки. Маите и независимо от тях – чукците, използвали двадесетична система, като към пръстите на ръцете добавяли и пръстите на краката. В основата на разпространените в Шумер и Вавилон дванадесетична и шестдесетична система също били използвани ръцете: с палеца се пресмятали фалангите на другите пръсти, чиято сума е равна на 12.

● Съществува мнение, че Алфред Нобел не включил математиката в списъка на своите награди, защото жена му му изневерила с математик. Нобел обаче никога не се е женил. Истинската причина Нобел да игнорира математиката, е неизвестна, но има няколко предположения. Едно от тях е, че по това време вече е съществувала награда по математика, давана от шведския крал.

● Предполага се, че възприемането на числото 13 като фатално идва от Тайната вечеря, на която присъствали тринадесет души. Именно тринадесетият бил Юда.

Студенти споделиха опит след прекараните стажове

Петя ПАРПАРОВА, IV курс, спец. „Българска филология“

Обучението винаги е било и ще остане двустранен процес между студенти и преподаватели, ученици и преподаватели. Отдавна вече не се залага единствено на лекцията като метод на обучение от страна на преподавателите. Интензивните темпове на развитие на техниката дават възможност на преподаватели и студенти да използват иновативни и нетрадиционни способности за комуникация, получаване на информация и обучение. Но безспорно устойчиви във времето остават основните методи и прекия контакт. Както преподавателите, така и самите студенти търсят начини и средства за по-пълно и завършено обучение.

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ е заложил в програмата си възможността да подпомага своите възпитаници в процеса на тяхното обучение. Интензивното провеждане на семинари, срещи и конференции дава възможност на желаещите да надграждат знанията и да обогатяват личността си. Една от иновативните програми, активно работеща в това отношение, е програмата на МОН – „Студентски практики“. Тя дава възможност на студентите да разширят хоризонтите на познанието си и да получат практическо обучение в различен тип административни, структурни и културни звена, като успоредно с всичко изброено дотук студентите получават и шанса да реализират собствени идеи и проекти под прекия надзор на академичните наставници и менторите.

Народно читалище „Шалом Алейхем“ е една от институциите, които активно съдействат на студентите стажанти да се занимават с културна дейност. Менторът по програмата, г-жа Сашка Гъделева, не жалеше сили да подпомага обучението на своите стажанти и ги насърчаваше не само да се справят с

указаните по обучението модули, но и да реализират собствени идеи и проекти.

Именно с помощта на г-жа Гъделева и под прякото ръководство на доц. Красимира Чакърова, академичен наставник по програмата, един от стажантите – Петя Парпарова, успешно осъществи провеждането на беседа в залата на читалището. Гост на срещата беше доц. Соня Райчева, преподавател с дългогодишен стаж в Пловдивския университет, човек, който винаги се стреми да помага на студентите си и да ги насърчава по нелекия път на професионалното израстване.

Темата на срещата – „Литература и лично израстване“, провокира интереса не само на студенти, преподаватели и действащи педагози, но и на посетителите на библиотеката към читалището, на много граждани. Беседата започна доц. Райчева, която говори за личността на учителя и влиянието му върху ученика, а също така и за възможностите за представяне на литературните произведения така, че да „конструират“ достойни личности.

Срещата беседа беше проведена през месец януари в

залата на НЧ „Шалом Алейхем“ и освен основната тема беше коментиран опитът на студентите филолози (спец. „Българска филология“), като самите те разказваха за предизвикателството да бъдеш учител и интерактивните методи, които са използвали в хода на своята работа. Потърсиха съвети от преподавателите, гости на срещата, и зададоха въпроси към тях с цел надграждане на знания, подобряване на комуникацията с учениците и преподаване на литературните произведения в достъпен за учащите вид.

Споделяме думите на Дебора Тенева, която беше един от участниците в беседата:

„Следвам в специалността „Българска филология“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ и съм в 4-ти курс. През първия семестър на настоящата учебна година (2016 – 2017 г.) бях разпределена на педагогическа практика в СОУ „Цар Симеон Велики“, където преподавах на 5-и клас. Там добих впечатление, макар и бегло, за естеството на учителската професия. Според мен най-важно е преподавателят да говори на „езика“ на учениците, но в същото време да ги респектира. Достъпността като качество е безценно, но не по-малко важно е всеки – и учителят, и ученикът, да знае позицията, в която е, и правата, които притежава, както и къде са границите в приятелските взаимоотношения. Този баланс

не е лесен за постигане. След скромния опит, който натрупах, смея да твърдя, че заговорих на езика на учениците. Опитих се да вляза в техния свят, като им предоставях учебната информация по интересен и занимателен начин. Нравствените послания, които носят литературните произведения, предадени под формата на картички, разкази, песни, оставят трайни следи в паметта и душата на ученика. Стремехът ми беше да наблегна на методите, в които учениците слушат, наблюдават и по възможност участват с идеи и предложения. Времето, прекарано там, беше твърде кратко, за да говоря за постигане на конкретни цели, но със сигурност „вкусих“ от преподавателската работа и това никак не е за подценяване и омаловажаване. Качествата, които смятам, че са много важни, за да бъде един човек добър учител, са постоянство, посветеност на учениците и професията, и широк културен хоризонт“.

Поднасяме благодарност към доц. Соня Райчева, доц. Красимира Чакърова и г-жа Сашка Гъделева, като си пожелаваме да имаме удоволствието да работим заедно по още много проекти.

Цвета за доц. Соня Райчева

Общо събрание за разпределението на фонд „Социално-битово и културно обслужване“

Синдикатите в Пловдивския университет организираха на 7 март отчетно събрание за изразходването на средствата от фонд СБКО и представиха за гласуване план-сметката на фонда и разпределението по отделните пера за 2017 година. В Колективния трудов договор е прието средствата от фонд СБКО да се разпределят в началото на годината от Общото събрание на работещите в Уни-

верситета. Синдикатите в ПУ са пет – Независим браншов синдикат „Висше образование и наука“ – КНСБ (председател гл. ас. Даниела Стамболиева); Синдикално обединение „Преподаватели“ (председател проф. д.м.н. Тодор Ж. Моллов); Асоциация на демократичните синдикати (председател Георги Иванов); Федерация на университетските синдикати (председател ас. Вили Янчева); Конфе-

дерация на труда „Подкрепа“ (председател проф. Марина Иванова).

За председател и секретар на Общото събрание бяха избрани съответно гл. ас. Даниела Стамболиева и докт. Гертана Димитрова. Отчетът за 2016 г. беше направен от проф. Тодор Ж. Моллов и ас. Вили Янчева, като цялата изразходвана сума е 513 000 лв.

За 2017 г. бюджетът на

фонда е намален, тъй като според промени в законовата уредба за СБКО се отчислява сума само върху основната заплата. Това наложи и намаляване на всички пера, които са включени във фонд СБКО. Най-големите суми са предвидени за поевтиняване на храната – 102 000 лв. като добавка към заплатите и 113 000 лв. под формата на ваучери.

„Пловдивски университет“

Завърши международен изследователски проект, посветен на младежта от Арабското Средиземноморие, по който Пловдивският университет беше партньор

Пламен НАНОВ, докторант в катедра „Приложна и институционална социология“

В края на месец март 2017 г. приключи работата по международния изследователски проект SAHWA (проучване на младежта от Арабското Средиземноморие: към нов социален договор), финансиран по 7-ата рамкова програма на Европейската комисия, в който взе участие екип от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Сред партньорите по проекта са още водещи университети и изследователски центрове от Испания, Франция, Великобритания, Италия, Германия, Финландия, Турция, Мароко, Тунис, Алжир, Ливан и Египет. Целта на изследването беше да се идентифицират младежки перспективи в контекста на социалните, икономическите и политическите преходи в страните, най-осезаемо засегнати от събитията след „Арабската пролет“ – Мароко, Тунис, Алжир, Ливан и Египет.

Темите, които бяха във фокуса на изследването, са разделени в няколко основни групи и засягаха образование, трудова заетост, социално включване, политическа мобилизация, ценности и младежки представителства. В обсега на изследването попаднаха събития, теми и въпроси, които несъмнено са в ежедневието на всеки съвременен човек, тъй като са свързани с бежанския поток към Европа, религиозния фундаментализъм и ролята на „Ислямска държава“ в региона на Близкия изток и извън него. Методологията, която екипите по проекта използват, е с интердисциплинарен обхват и включва социално-антропологични, икономически, политологически, социологически и културни подходи. По време на тригодишния срок за изпълнение на проекта се реализираха както количествени, така и качествени емпирични изследвания.

Ролята на европейските участници в проекта беше да допринесат за разработването на изследователския модел, а приложението му на терен беше осъществено от местни екипи от петте арабски страни. В анализа на данните, изготвянето на доклади и статии и публичното представяне на резултатите участваха изследователи от всички страни. Ръководител на българския екип от социолози, икономисти и политолози беше доц. д-р Сийка Ковачева от катедра „Приложна и институционална социология“. Бяха осъществени няколко задачи:

Участници в проекта

интерпретация на ролята на младите хора в протестните движения в нашата съвременност; съпоставителен анализ на механизмите за подбор на политически кадри в страните от Източна Европа след 1989 г. и тези от Арабското Средиземноморие; сравнителен анализ на младежките политики на страните от Арабското Средиземноморие; теорията за модернизацията и съотносимостта ѝ към младежката политическа култура в Тунис; формите на социално включване и изключване на младежта в Ливан и стиловете и пространствата на младежкото политическо участие в страните от Арабското Средиземноморие.

Вследствие на проведените емпирични изследвания екипът констатира, че широко прокламираната теза на Франсис Фукуяма в началото на 90-те години за „края на историята“ не се състоя нито в Източна Европа, нито в Северна Африка. При сравняването на формирането на елитите в двата региона по време на преходни

периоди пред нас се разкриват повече разлики, отколкото прилики. Макар в двата региона протестните движения да създадоха коридор от възможности за политическо обновление, те до голяма степен бяха предотвратени чрез репресии и кооптиране. На изграждащите се по време на катаклизмите младежки и политически елити не беше даден реален достъп до властта. По-силните патриархални традиции в семей-

висими младежки организации се съчетава с висока степен на религиозност и традиционни разбирания за затварянето на жените в дома и семейството се смесват в ценностната система на младите араби, която поставя под въпрос тезата на Роналд Ингълхарт за еднолинейността на модернизационните процеси в света. Описвайки днешния слаб интерес на младите хора от тези страни към политиката и недоверието в институционалните форми на политическо участие, трябва да признаем, че картината на масовите нагласи към държавните институции сред източноевропейските младежи не е много по-различна. Тъй като ние нямаме сравнителни резултати от емпирични проучвания с една и съща методология и в двата региона, не можем да измерим количествения обхват на различията. Това, което може да се изведе обаче като надежден резултат от анализите, е, че отвореността на политическия елит към подмладяване е мярка за демократизация сама по себе си. Други изводи от научните изследвания са, че при изучаването на функционирането на политическите системи е належащо да се отдели по-голямо внимание на процесите на рекрутиране на младежкия политически елит и по-общите механизми на обновяване на релевантния управленски елит, както и че е необходима по-голяма чувствителност към всички форми и пространства на участието на младите хора в обществения живот с оглед на преодоляването на отчуждението и пълноценното им включване в този живот.

Незадоволителното състояние на демокрацията, липсата на достатъчно възможности пред младите хора в родните им страни и ниският жизнен стандарт са сред причините, които подтихват младите хора по целия свят да емигрират. Това се отнася и за страните от Арабското Средиземноморие. Елена Санчес-Монтияно

Руският център обявява три нови конкурса

Центърът за руски език и култура на Пловдивския университет обявява ред конкурси, посветени на Годината на Пушкин и на 140-годишнината от Руско-турската война (1877 – 1878 г.) за освобождението на балканските славяни и в частност – на България.

Всички студенти русисти от Пловдивския университет с траен интерес към Пушкиновото творчество са поканени да участват в конкурса за най-добро есе **„Я вас любил: любовь ещё, быть может...“**. Сроковете на конкурса са от 15 март до 31 май 2017 г., а награждаването на най-добрите работи ще се проведе в Деня на Пушкин – 6 юни.

Творческият конкурс за поезия, проза и художествен превод **„Я памятник себе воздвиг нерукотворный...“** е поредното мероприятие в чест на Пушкиновото творчество като неделна част от световното литературно наследство. Единственото ограничение на конкурса е възрастово – участниците трябва да бъдат между 18- и 35-годишни. Целите на конкурса са: откриване на творчески индивидуалности, развитие на езиков и творчески усет към руския език и поощрение на всеки, осмелил се да се прояви като творец и да сподели създаденото. Най-добрите работи ще получат диплом и специални награди, както и съдействието на Руския център към Пловдивския университет за участие в Международния творчески конкурс **„Всемирный Пушкин“**, организиран от фонд „Русский мир“. За повече информация посетете <http://russkiymir.ru/fund/projects/the-world-of-pushkin/>.

И двата конкурса изискват изпратените работи да са на руски език и съобразени с условията на конкурсите. За повече информация по условията посетете нашия сайт <http://rumir.uni-plovdiv.net/o-nas> (секция „Анонси“) или фейсбук страницата ни <https://www.facebook.com/ruscenter>.

Националният фотоконкурс **„Русско-болгарская боевая слава через объектив времени“** ще се проведе от 1 април до 1 август 2017 г. Най-добрите работи ще получат специални награди и ще бъдат експонирани на заключителна изложба в сградата на Пловдивския университет. В знаменателен завършек на събитието ще се превърне седмицата на Шипченската епопея: 21 – 26 август, когато през 1877 г. в Шипченския проход се водят жестоки боеве, но руските войници и българските опълченци проявяват изключителен героизъм и въпреки численото превъзходство на противника успяват да опазят върха. Награждаването на победителите, както и откриването на фотоизложбата с най-добрите работи ще се проведат на 26 август 2017 г. (събота) в Пловдивския университет. За повече информация по условията на фотоконкурса посетете <http://rumir.uni-plovdiv.net/o-nas> (секция „Анонси“).

Центърът за руски език и култура на Пловдивския университет се надява на вашия интерес и готовност за участие в неговите мероприятия. Задайте своите въпроси на rumir.plovdiv@gmail.com.

➔ От стр. 18

от Центъра за международни отношения в Барселона – координатор на проекта SAHWA, в своя заключителен доклад по темата достига до извода, че и в петте изследвани страни водещите причини, които подтихват младите хора да емигрират, са от икономическо естество. Това я кара да направи препоръка, че са необходими усилия за координация на политиките по образование и труд с цел подобряване на социално-икономическата среда в региона. Елена Санчес-Монтияно счита

Завърши международен...

още, че основните предизвикателства и ограничения в структурата на труда са свързани с образователната система и нейната неспособност да се подготвят младите хора за адекватна професионална реализация, в резултат на което се получават големи разминавания по отношение на търсенето и предлагането на пазара на труда. Сред останалите предложения на авторката са да бъдат въведени стимули за частните фирми и държавните учреждения, които

Студенти от ПУ дариха книги и медикаменти на Детската онкохематология

Част от дарените детски книжки

Книги и медикаменти за пациентите от Детското онкохематологично отделение в Клиниката по педиатрия и генетични заболявания на УМБАЛ „Свети Георги“ осигури благотворителната инициатива „Ola Española“ на студенти от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, които изучават испански език. Към тях се присъединиха лингвисти и почитатели на езика и културата на Кралство Испания.

Събитието бе под надслов „Студенти за бъдещи студенти“ и се осъществи благодарение на Филологическия и Философско-историческия факултет на Пловдивския университет, клуб „Библиотеката“ и неговия собственик Гаро Узунян, сдружение „Аз обичам Пловдив“, Агенция „Linguadia“, издателство „Colibri“ и адвокат Станислав

Проданов.

„Ola Española“ се провежда за първи път и има за цел лингвисти, студенти и любители на испанския език и култура да се обединят, за да се запознаят, да се забавляват и да „благотворят“, разказа Лидия Шамова, преподавател по испански език в ПУ. Тя сподели, че наред с танците, музиката и презентациите, включени в програмата на „Ola Española“, участниците са успели да се обединят около идеята за помощ на най-младите онкоболни. Със събраните средства са закупени детски книжки, предоставени им със значителна отстъпка от издателство „Colibri“, и специфични медикаменти, необходими за лечебния процес при деца на химиотерапия, за които държавният бюджет не отпуска средства.

по-нататък, е дебат с членовете на Европейския парламент и Европейската комисия във връзка с изводите, препоръките и по-нататъшните мерки, които ЕС трябва да предприеме по отношение на страните от Арабското Средиземноморие. Повече резултати от изследването, както и богат емпиричен материал, като видео-филм и „картография“ на ценностните ориентации и жизнения опит на младите хора, участници в изследването, може да бъдат намерени на сайта на проекта – <http://sahwa.eu/>.

Как се създават и какво означават

Познаването и изучаването на растенията и животните не би било възможно без общоприета научна номенклатура. След различните опити в това отношение най-рационална и ползвана до днес е така нар. бинарна номенклатура, въведена в средата на XVIII в. от великия шведски природоизпитател Карл Линей (1707 – 1778). Същността на бинарната (двусловна) номенклатура е, че названието на всеки вид се състои от две латински думи: първата е името на рода и винаги е съществително, а втората – видов епитет и винаги е прилагателно. Така предишните многословни названия на видовете са били заменени от двусловни, практически изключително удобни и приети от учените в целия свят.

Какво означават тези двусловни названия? Разнообразието в тяхното значение е голямо, но все пак то би могло да се сведе до няколко основни групи, които, без да са изчерпателни, дават представа за техния смисъл. Да започнем с **родовите имена**.

Какво са имали предвид К. Линей и останалите ботаници след него и до днес, какво съдържание са влагали и влагат в родовите имена на растенията, какво означават те.

1. **Характер на местообитанието.** Напр. латинското название на бора *Pinus*, което идва от келтската дума *pin* – скала, т.е. то напомня, че дървото расте по скалисти терени. Името на върбата, *Salix*, идва пак от келтското *sal* – близо, и *lis* – вода, т.е. расте близо до водата, каквото наистина е местообитанието на повечето върби. Латинското родово название на красивите планински цветя *каменоломки* е *Saxifraga* и произхожда от латинското *saxum* – камък, и *frangere* – руша, т.е. видовете растат по скалите и ги рушат. Такова е значението и на българското име – каменоломка. И още един пример. Името на лютичето (*Ranunculus*) идва от латинското *rana* – жаба, т.е. много от лютичетата растат в близост с места, обитавани от жабите.

2. **Свойства.** Названието на смърча, *Picea*, идва от латинското *pice* – смола, от способността на дървото да отделя смола. Името на копривата, *Urtica*, пък е от латинското *urer* – паля, горя, и отразява свойството на растението при допир да „пари“. Познатата на всички *мащерка*, *Thymus*, е наречена така по гръцкото *thymos* – сила, дух, и напомня за възбуждащото действие на миризмата на мащерката и др.

3. **Използване на растенията:**

а. **За храна от човека и животните.** Името на просото, *Panicum*, идва от латинското *panis* – хляб, по употребата на семената за храна от човека; на боровинката, *Vaccinium* – от лат. *vacca* – крава, листата на боровинките се ядат от добитъка; в ласатката, *Festuca* – от келтското *fest* – храна, по добрите хранителни качества на власатката за тревопасните животни.

б. **Залечебни цели.** Латинското название на ружата е *Althaea* и произхожда от гръцкото *althainen* – излекувам, по лечебните свойства на растението; на медуницата (меча пита), *Pulmonaria* – от лат. *pulmo* – бял дроб, листата на медуницата се употребяват в народната медицина за лечение на белодробни

Новата книга на проф. Стефан Станев – „**Ботаника за всички**“, излезе от печат със знака на издателството на Пловдивския университет. Както личи от заглавието, тя е предназначена за широк читателски кръг. Книгата ни предлага нетрадиционен поглед към българската природа, а като прибавим и майсторството на проф. Станев да поднася увлекателно факти от живота на известни ботаници или от растителния свят, получаваме едно наистина интересно четиво. Читателите ще се запознаят с някои важни от биологично, систематично, екологично и растително-географско отношение растения; с произхода на латинските и българските им имена; с богатството на българския фитофолклор; ще научат за произхода на най-разпространените у нас културни видове; за най-популярните сред народа билки и редките декоративни екзоти в градините и парковете; за рекордьорите по дълголетие, големина, красота в родната флора.

От „**Ботаника за всички**“ ви предлагаме първата част, озаглавена „**Как се създават и какво означават научните названия на растенията**“.

„Пловдивски университет“

заболявания; използването на *пододела*, *Tussilago*, против кашлица е дало латинското му име – латинското *tussis* означава кашлица.

в. **За различни цели в битата.** За пример може да се посочи латинското название на калината, *Viburnum*, което идва от лат. *viere* – плета, по използването на младите клонки за плетене на кошници. А името на люляка, *Syringa*, е дошло от гръцкото *sirigs* – свирка. Според митологията Пан (богът на горите в древна Аркадия) е направил от люляк първата свирка, докато името на клена, *Acer*, е от лат. *acer* – остър, силен, и припомня за изготвянето в древността от дървото на копия и ръкохватки на различни други оръжия.

3. **По морфологични и биологични особености.** Напр. родовото име на лопена, *Verbascum* (видоизменено от *Berbascum*), идва от лат. *barba* – косъм, брада, и визи-

ра силното окосмяване на някои от видовете на рода; на *пое-тицата*, *Convolvulus* – от лат. *convolare* – вия се, от способността на растението да се увива върху други растения; на *иглика*та, *Primula* – от лат. *prima* – пръв, първи, т.е. едно от първите цъфтящи пролетни растения.

4. **По сходство, прилика.** Това е една твърде голяма група от родови названия. Напр. името *ралица*, *Delphinium*, идва от гръц. *dolphin* – делфин, по сходството на неразтворените още цветове на растението с фигурата на делфин; на *здравец*а, *Geranium* – от гръц. *geranos* – жерав, по вида на плодовете на растението, напомнящи жерав; *камбанка*, *Campanula* – по приликата на цветовете с камбанка, на лат. *campana*; на *глад-ола*та, *Gladiolus* – от приликата на листата с меч или шпага, на лат. *gladius*; на *мъртва*та *коприва*, *Lamium* – по приликата на отворна на цветовете с отворена паст на звяр, от гръц. *lamia* – паст, и мн. др.

5. **Названия в чест на герои от митологията.** Също твърде голяма и същевременно интересна група. Напр. латинското название на *горичвета*, *Adonis*, е в чест на красивия юноша Адонис, ранен на лов от разярен глиган, загинал от раните си и от кръвта му е прораснало това цвете. В България се срещат пет вида от този род – два с жълти и три – с червени цветове. Названието на рода К. Линей е взел от Овидий, който е имал предвид тъкмо видовете с червени цветове. Нашенското горичвет е дадено на вида с големи жълти цветове – *A. vernalis*, сякаш горящи на слънце; името на *пелена*, *Artemisia*, е в чест на древногръцката богиня Артемида – в един от митовите богиня на плодородието, в други – на лова и отъждествявана с Диана; на *вранското око*, *Paris*, е дадено на един от героите в Троянската война, Парис, откраднал жената на спартанския цар Менелай Елена, което става причина за избухването на Троянската война; името на растението *чаровница*, *Samolida*, е в чест на *Circea*, е дадено в чест на името на вълшебницата Цирцея, превърнала спътниците на Одисей в прасета, а него задържала на острова; латинското име на *метличина*та, *Centaurea*, е в чест

научните названия на растенията

на митичния кентавър Хирон, който много често използвал това растение за лечебни цели, а на р а в н е ц а, *Achillea* – на името на ученика на кентавъра Хирон и герой от Троянската война Ахил, използвал за пръв път равнеца за лечение. И още един пример. Известната подправка девесил, *Heracleum*, носи латинското име на Херкулес, което напомня за външния вид на това едро, мощно растение.

6. На известни исторически личности и учени. Напр. името на ленивчето, *Lysimachia*, е дадено в чест на пълководеца на Александър Македонски, Лизимах, пръв открил това растение; на валерианата (длянката), *Valeriana* – в чест на римския император Валериан; на млечката, *Euphorbia* – на името на придворния лекар на нумидийския цар Юба, Еуфорб, който за пръв път е използвал лечебните свойства на видовете от рода; името на нашето забележително реликтно растение и балкански ендемит с и л и в р я к, *Haberlea*, е дадено от унгарския природоизпитател Имре Фривалдски в чест на неговия учител Карл Хаберле, а немският ботаник Х. Волф е нарекол един род от сенникоцветните растения *Stefanoffia* на името на големия български ботаник и лесобиолог Борис Стефанов. Един род е наречен и на името на Карл Линей – *Linnaea* (у нас не се среща).

7. Древни имена на растения, станали в последствие и научни латински названия. Латинското название на моркова, *Daucus*, е било заимствано от древните гърци, които така са наричали растението, а на лещата, *Lens* – от древните римляни. От древните римляни е взето и името на хвойната или смриката – *Juniperus*, също и на елата – *Abies*. Името на чемерицата, *Veratrum*, е използвано още от Плиний, от него го е взел и К. Линей за латинско название на растението.

Видовите имена могат да бъдат обединени, общо взето, в същите групи, както и родовите имена, затова и при тях да започнем с:

1. Характера на местообитанието. Тук разнообразие е много голямо: *montanus* (планински), *alpestris* (алпийски), *aquatilis* (воден), *arvensis* (полски), *rupestris* (скалист), *arenarius* (песъклив) и много други. Напр. *Aster alpinus* (алпийски звездел), *Geum montanum* (планинско омайниче), *Ranunculus aquatilis* (водно лютиче), *Potentilla rupestris* (скален очиболец), *Convolvulus arvensis* (полска поветица), *Carex arenarius* (пясъчна острица) и т.н.

2. Свойства и употреба:

а. Лечебни. Всички растения, които носят видовото име *officinalis* (лекарствен, аптечен, идва от *officina* – аптека). Напр. *Taraxacum officinalis* (лечебно глухарче), *Laurocerasus officinalis* (лечебна лавровишна), *Salvia officinalis* (лечебна конски босилек) и др.

б. Багрилни. Растения с видово име *tinctoria* (багрилен). Напр. *Rubia tinctoria* (багрилен брош), *Alkana tinctoria* (багрилна айважива), *Chrosophora tinctoria* (синилна трева) и др.

в. Ароматни. Растения, съдържащи в състава си етерични масла и други ароматни съставки. Напр. *Heleborus odoratus* (миризлив кукуряк), *Viola odorata* (миризлива теменуга), *Crepis foetida* (зловонна дрипавка) и др.

3. Сходство (прилика) с други растения (най-често), с определени предмети и др. Напр. *Euphorbia amygdaloides* (бадемovidна млечка), *Silene thymifolia* (мащерковидно плюсквиче), *Scandix pecten-veneris* (венерино гребенче), *Paliurus spina-christii* (драка, бодливите клони на растението са

оприличени с трънения венец на Исус Христос) и др.

4. Морфологични особености. Тук разнообразието на видовете имена е най-голямо и могат да се обособят няколко подгрупи:

а. Големина на цялото растение или на отделни негови органи. Напр. *Amygdalus nana* (нисък бадем), *Digitalis grandiflora* (голямоцветен напръстник), *Acanthus longifolius* (дълголистен страшник) и др.

б. Багрина цветовете. Напр. *Gentiana lutea* (жълта тинтява), *Centaurea cyanus* (синя метличина), *Aquilegia aurea* (златиста кандилка), *Solanum nigrum* (черно куче грозде) и др.

в. Формана листата. Напр. *Paeonia tenuifolia* (теснолистен божур), *Globularia cordifolia* (сърцевидно гологлавче), *Plantago lanceolata* (ланцетолистен жилочлив), *Menianthes trifoliata* (трилистна водна детелина) и др.

г. Окосмяване или не на цялото растение или отделни негови органи. Напр. *Herniaria hirsuta* (влакнесто белило), *Digitalis lanata* (вълнест напръстник), *Glycyrrhiza glabra* (гол сладник) и др.

д. Външен вид на растението най-често красота и декоративни качества. Напр. *Primula deorum* (божествена иглика), *Verbascum decorum* (декоративен лопен), *Verbascum nobile* (благороден лопен) и др.

5. Фенологични особености и продължителност на живота: *autumnalis* (есенен), *vernalis* (пролетен), *annuus* (едногодишен), *perennis* (многогодишен), *sempervirens* (вечнозелен) и т.н. Напр. *Colchicum autumnale* (есенен мразовец), *Erophila verna* (пролетна гладница),

Poa annua (едногодишна ливадина), *Bellis perennis* (многогодишна паричка), *Saxifraga sempervirens* (вечнозелена каменоломка) и др.

6. Други особености на растенията: *acaulis* (безстъблен), *reptans* (пълзящ), *aphyllus* (безлистен), *biflorus* (двуцветен) и др. Напр. *Silene acaulis* (безстъблено плюсквиче), *Epipogon aphyllum* (безлистен епипогон), *Crocus biflorus* (двуцветен минзухар), *Potentilla reptans* (пълзящ очиболец) и др.

7. Разпространение. Напр. *Larix europaea* (европейска ливестица), *Geum bulgaricum* (българско омайниче), *Lilium rhodopeum* (родопски крем), *Poa pirinica* (пиринска ливадина) и др.

8. На личности:

а. На ботаници и други учени. Напр. *Galium stojanovii* (стояново еньовче, на името на акад. Николай Стоянов), *Hieracium stefanoffii* (стефанова рунянка, на името на акад. Борис Стефанов), *Brassica jordanovii* (йорданово зеле, на името на акад. Даки Йорданов), *Sedum kostovii* (костова тлъстига, на името на генетика акад. Дончо Костов), *Rosa bureshii* (бурешова роза, на името на зоолога акад. Иван Буреш), *Abutilon theophrastii* (теофрастова божа ръчица, на името на древногръцкия учен Теофраст) и др.

б. На държавници и политически дейци. Напр. *Crocus borisii* (борисов минзухар, на името на цар Борис), *Saxifraga ferdinandi-coburgii* (фердинандова каменоломка, на името на цар Фердинанд), *Alnus dimitrovii* (димитрова елша, фосилен вид, на името на Георги Димитров) и др.

в. На близки родственици на авторите. Напр. *Sedum steftscho* (стефчова тлъстига, наречена от Б. Стефанов в памет на починалия му син Стефчо), *Ossea zvetankae* (цветанкина осея, нов вид от Куба, наречен от Б. Китанов на името на съпругата му Цветанка) и др.

Рядката атинска мерендера (*Merendera attica*) цъфти още през януари – февруари

Студентски литературен конкурс за поезия и проза

Вестник „Пловдивски университет“ обявява конкурс за: **ПОЕЗИЯ** – до пет стихотворения;

ПРОЗА – до три разказа; **ЕСЕИСТИЧНА ПРОЗА** (есета, миниатюри, фрагменти).

За всеки от трите раздела ще бъдат раздадени съответно по три парични награди.

В конкурса могат да участват всички студенти от Плов-

дивския университет, които не са по-възрастни от 35 години. Материалите трябва да бъдат напечатани в два екземпляра (на тях да са написани трите имена на студента, специалността и курсът, e-mail, както и телефон, ако желаете).

Крайният срок за получаване на творбите е 30 април 2017 година на адрес: 4000

Пловдив, ул. „Цар Асен“ № 24, в. „Пловдивски университет“, или в редакцията на вестника (новата постройка в южния двор на Ректората). Отчитането на резултатите ще бъде в навечерието на 24 май 2017 г.

Наградените и някои от непремираните творби, направили добро впечатление на журито, ще бъдат отпечатани на страниците на вестника.

Аз съм Големият взрив, началото на всичко във Вселената. Ти си облак от прах, който търси формата, в която да се роди.

Аз разтърсвам всичко и го разпилявам, ти събираш всичко и му даваш форма.

Аз съм звездата, която се ражда след Големия взрив. Ти си животът, който търси своя дом.

Аз съм бактерията, която се ражда във водата. Ти си водата, самият живот.

Аз съм светлината и топлината, без които ти не можеш. Ти си животът, причината да ме има.

Аз съм еволюцията. Ти си размножаването и любовта.

Аз съм планетата, на която животът прелива от форми, въображение и красота. Ти си този, който създава тази красота.

Аз съм Създателят, който от глина направи мъжа, а после от собственото му ребро му направи компания.

Ти си змията, която изкуши Ева с ябълката. Аз съм Адам, който имаше нужда от Ева, за да не преживява болката от сътворението сам.

Аз съм Каин и Авел, аз съм предателството. Ти си верността.

Аз съм страхът от раздялата. Ти си смелостта, предизвикателството, че винаги има и следващ път.

Аз съм болката, страданието. Ти си ласката, нежността, мило-сърдието.

Аз съм тази, от когото ти не искаше да си тръгнеш. Ти си този, който ме пусна да си тръгна, защото се страхуваше.

Аз съм тази, която беше готова да свали веригите си, за да бъде с теб. Ти си този, който не искаше да махнеш своите вериги заради мен.

Аз съм тази, която беше готова да полети и окована. Ти беше робът, който не искаше да е свободен заради мен.

Аз съм тази, която си тръгна, за да те освободи. Ти си този, който страдаше мълчаливо и тайно.

Аз бях краят на себе си. Той беше началото. Той превръщаше водата във вино. Той можеше да ходи по вода. Той беше всичко, когато не ни оставаше нищо друго. Той беше ласката, милостта, състраданието. Той беше с мен, когато ти не пожела. Той беше обещанието. Той е гравитацията.

Аз съм мъжът, който седи срещу теб и отпива от кафето си и замечтано наблюдава жената срещу себе си. Аз съм жената, която седи срещу мъжа с кафето и не откъсва очи от него, опитвайки се да го хипнотизира завинаги.

Аз съм този, когото вълните безмилостно притеглят към теб. Ти си медът, ти си забраненият плод.

Аз те слушам как ти се изповядваш и усещам как ролята не ми подхожда. Усещам професията си фалшива, защото поставя бариери между нас. Но за вълните няма прегради и бариери, защото те ни събират.

Ти си тази, която се доверява на професията ми и разкрива миналото си пред мен. Ти си тази, която разказва за опита на сърцето си и търси съвет как да се справи.

АЗ СЪМ ТИ, ТИ СИ АЗ

Елена ЛЮБЕНОВА

Ти си тази, която ми вярва. Аз съм този, който се страхува от слабостта си, когато си до мен.

Аз съм този, който по дълг

трябва да те учи как да бъдеш силна, да ти покаже пътя. Но в твоето присъствие аз съм слабият, малкият, грешният, аз съм този, който в твоето лице намери своя нов бог. Ти си силната, изкусителната, ти си енергията, от която имам нужда, за да повярвам и аз в своя бог, учението, което проповядвам на другите.

Аз съм падението. Ти си издигането. Аз съм грехът. Ти си опрощението.

Аз съм този, който бяга от теб, крие се, който се опитва да заключи вълните в окови. Ти си тази, която нежно разбива оковите и ме пуска на свобода.

Аз съм този, който покорно те следва. Ти си тази, която ме издига, поставя на пиедестал.

Той е Създателят, който има план за нас. План за любов, страдание и покаяние. План, в който всички сме един по едно и също време, на едно и също място с различни роли. Аз съм ти. Ти си аз. Той сме ние. Ние сме той. Той е любов. Ние сме страданието, което трябва да ни издигне, промени, да ни научи да разбираме любовта. Любовта на тялото и любовта на сърцето.

Аз съм слаб, затова те обичах с тялото си. Ти беше страдала, затова също ме обича с тялото си. Защото той искаше ние да минем през това – да се научим да се докосваме, за да обичаме след това с душите си.

Аз съм детето, което ще се роди в грях. Ти си жената, която ще ме роди в грях. Аз съм детето, което няма да те види, защото ти ще трябва да платиш дълга си да обичаш с тялото си.

Аз съм свещеникът, който вчера погребя своята любима и сега не знае дали той е подходящият човек да учи другите на вяра. Ти си аз, любимата на свещеника, която умря от любов, защото той е любов.

Аз съм детето, което търси отговори, което е гневно и сърдито, защото той отне неговата майка. Аз не съм любов, аз съм грях, гняв, болка, страдание. Аз търся любов и не намирам. Аз съм разбит на парчета. Аз съм обречен. Но съм жив. Аз нося живот в себе си и той ме задължава да го продължавам. И той има план за това.

Тогава той ми праща теб. Ти седиш срещу мен, отпиваш от кафето си и се опитваш да хванеш косата в ръцете си, за да не полетиш от силата на вятъра. Вятърът ускорява вълните. И ние се носим върху тях, съсредоточени върху сътворението на света.

И страданието е сладко и кратко, защото той има план за теб. Ти отнасяш живота, който посях в теб, в друга посока и аз никога повече няма да те видя. Аз няма да видя и себе си, роден от теб.

Аз съм тук, но мислено съм с теб. Аз искам да докосвам тялото ти, но не го намирам. Затова аз те обичам със сърцето си. То знае твоите координати, то знае как да те открие. То те намира и те заключва в малката си камера. И ти оставаш там завинаги. Аз събирам в себе си и страданието, и любовта. И не мога да ги разделя едно от друго, защото те ме правят хармоничен.

Аз съм животът. Ти си смъртта. Аз съм началото след края. Аз съм облак от прах, който търси формата, в която да се роди отново.

Кабинет на младия преводач неоелинист

Илиас Кефалас

Сън на сънищата

(Откъс)

Сънищата, си мисля понякога, не са нищо друго освен изпитанието на съня. Това е страхът, който денем остава много пъти една далечна теория, а нощем се превръща в опасна реалност. Подчертавам, опасна, от гледна точка на емоционалното въздействие върху душата и нашето подсъзнание. Няма значение фактът, че тя се налага чрез съня. Значение има, че се промъква действително в съзнанието ни, даже толкова живо, че дори понякога са ни нужни няколко часа след събуждането, за да дойдем на себе си.

И тогава започваме да се питаме. Какво ли ще означава един толкова лош сън? Какво ли е искал да ни каже? От какво евентуално да ни предпази? За какво предстоящо нещастие да ни предупреди?

Естествено, понякога има и блажени сънища, щастливи сънища, едни краткотрайни моменти, но на толкова дълбока радост. Отваряме очи, спомняме си ги с носталгия и се опитваме да пресъздадем отново изгубеното им съдържание. Но напразно – блаженството им се е разсепало. Тези сънища не само са редки и така неуловими, но и се задържат все по-трудно в паметта. Обикновено ги забравяме по-бързо, отколкото всички останали. Отчаяно на сутринта ги призоваваме

в съзнанието си. Но птички са били и са отлетели, като дим са се изгубили в непознатото небе.

Все пак и тези така жадувани сънища ни вкарват отново в размисли на явно безпокойство. Един толкова хубав сън, казваме си, по-скоро ще доведе до нещо лошо. По този начин мислим часове наред и предимно фаталистично, оставайки недоверчиви и неудовлетворени от нищо.

Спомням си често покойния ми баща, който казваше с огорчение: „Където е бедният,

там е и съдбата му. Преследван и наяве, и насън“. Не съм имал никога радостни сънища, никога сънища за утеха. Една безкрайна тъпла преследвачи от всякакво естество ме преследва в съня ми. Не съм намирал спокойствие в нито един сън. Навсякъде тичам отчаяно. Каква съдба е тази, която властва дори над необикновените състояния на нощта ни!

Превели от гръцки език:

Димитър Кирев

Йорданка Славчева

Кунка Макариева

Маргарита Григорова

Марияна Проданков

Мирослав Маджаров

Пламен Димитров

Станислава Стойкова

Специалност „Балканистика“,

5. курс

Стихове от Дарина Русева*

* * *

преливат се
в границата се размиват
викът и шепотът
на в хоризонтално положение
лежащо тяло
чието мастилено
се утаява по гръбнака
чието светло
се издига

истерични вълни разбиващи се в
огъня
огън извиращ от недрата
на зейналата в космоса ми дупка
дупка, в която се лети
лети се, лекичко се рее...

сърцето бясно прескача
тупти, беснее
а клепачите ми екранизират
цветни форми
и аз ги гледам как се сменят

се завъртат... фигури на непознати
познати без фигури...
и клепките започват да трепкат

лежащото тяло
в хоризонтално положение
е тежко
но лека и безформена съм аз
отвън хаос някакъв вилнее
да вилнее!

да вилнее! недосегаема съм
в дупката на космоса си
на границата дете
молитвите се крещат
а бунтът е тишина
дете се лети
както лети камък
дете в същото време се гори
непрестанно се гори, без край
без свършване се
съществува
както гърмят пушките и топовете

както конете свободно галопиращи
изведнъж препъват се в
трупове
както приливите донасят останки
на кораби
както отливите ги отвлечат
обратно
както се сражават
без страх яростно номади
готови да пронизат отсрещния невинен
както мир е синоним на война!

...за какво!

няма да си отворя очите!
отказвам да си отворя очите!
страх ме е да си отворя очите!
...и сълзи напират и пропукват
щита.

* Дарина Русева, студентка в специалността „Актьорство за драматичен театър“, беше отличена с III награда в миналогодишния конкурс на вестник „Пловдивски университет“.

Литературен конкурс на тема „Спри, ОБИЧАМ ТЕ!“

Съюзът на независимите български писатели – филиал Пловдив, с подкрепата на Община Пловдив, организира Национален литературен конкурс за стихотворение и разказ на тема „Спри, ОБИЧАМ ТЕ!“. Конкурсът се провежда в две възрастови групи: до 18 години; и над 18 години (без горна граница на възрастта). Крайният срок за предаване на творбите е 20 май 2017 г. на адрес: За конкурса „Спри, ОБИЧАМ ТЕ!“, Военен клуб, ул. „Иван Вазов“ 2, 4000 Пловдив. Може да се участва и в двата раздела едновременно, но само с по една творба, която да не е била публикувана преди това.

Конкурсът е явен, участниците трябва да посочат име и фами-

лия, година на раждане, адрес, телефон, ел. поща – за контакти. И за двете възрастови групи са предвидени по три парични награди и четири поощрения (съответно 300, 200, 100, 50 лева).

Обявяването на резултатите ще бъде на 30 май 2017 г., а награждаването на отличените творби ще се състои на 1 юни 2017 г. в театралния салон на Военен клуб – Пловдив. Наградените творби и творбите с добри художествени качества ще бъдат включени в сборник, озаглавен „Спри, ОБИЧАМ ТЕ!“.

Партньор в провеждането на конкурса е Народно читалище „Петко Р. Славейков“, а координатор: Цвета Михайлова (GSM – 0879322035).

Добро представяне на национално ниво на спортистите от Пловдивския университет

Аеробика

На 24.03.2017 г. в новата спортна зала на Пловдивския университет се проведе Националният университетски шампионат по аеробика, в който участваха 56 студенти от осем висши училища. В отборното класиране безапелационен победител е отборът на ПУ, ръководен от ст. пр. Валентин Кузев. Индивидуалната титла беше спечелена от Ана-Мария Стоилова (I курс, спец. „Физическо възпитание“), която е двукратна световна шампионка за девойки. Малко не достигна на Стефани Главина (II курс, спец. „Физическо възпитание“) да се пребори за бронзовия медал, а Виктория Мирчева (II курс, спец. „Софтуерни технологии и дизайн“) зае почетното шесто място. За доброто класиране на отбора допринесоха също Цвета Борисова, Виктория Петрова, Милена Минчева, Наталия Стоилова и Ивета Стоянова.

Дейно участие в организацията на първенството взе Студентският съвет на ПУ в лицето на неговия председател Светослав Енчев. По негово предложение беше учредена награда „Мис Аеробика“, а той лично я връчи на нейната носителка – Елена Йосифова от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив.

Първенството беше официално открито от функционалния декан по спорт и социална дейност проф. д.п.н. Веселин Маргаритов.

Демонстрация на съчетание от състезателната аеробика направиха деца от клуб АМД – Пловдив.

Баскетбол

Националният университетски шампионат по баскетбол – 3 x 3, се проведе в град Шумен от 16 до 18 март. Участваха 12 мъжки отбора, а Пловдивският университет се класира на призовото четвърто място след драматична загуба с 1 точка разлика на полуфинала. Заслуга за доброто представяне имат студентите от специалността „Бизнес информационни технологии“ Вангел Илиев и Методи Илиев, Веселин Чолаков (спец. „Софтуерни

технологии и дизайн“), Драгомир Димитров (спец. „Физическо възпитание“), който стана победител в състезанието по стрелба от зоната на 3-те точки (осем сполучливи от девет опита). Водач на отбора е ст. пр. Мадлен Бонева.

Крос

На 9 април 2017 г. във Враца се проведе Държавното студентско първенство по крос. В него взеха участие представители на 10 висши училища – съответно 38 при мъжете и

Отборът по аеробика заедно със своя ръководител ст. пр. Валентин Кузев. На снимката горе е шампионката Ана-Мария Стоилова

29 при жените. Пловдивският университет спечели първото място при жените, а при мъжете е на призовото трето място – на 3 точки след победителите. В индивидуалното класиране Таня Димитрова се класира втора, а заслуга за отборната титла имат още Янка Стоянова (осма), Моника Иванова (единадесета), Катя Христова (четирнадесета). При мъжете Георги Хаджиколев е четвърти, Владимир Клявков – шести, Айдуан Ахмед – петнадесети, Васил Овчаров – двадесети. Водач на отбора е ст. пр. Валентин Кузев.

***

През месец март Студентският съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ проведе турнир по табла за преподаватели и студенти. В новата спортна зала на университета участниците имаха възможност да премерят силите и късмета си със свои колеги. След оспорвана

среща голямата купа грабна преподавателят по физическо възпитание – ст. пр. Валентин Кузев, а на второ място се нареди проф. Драгия Иванов от Физическия факултет. На трето място се класира студентът Ерман Генчот, специалност „Финанси“, а на четвърто място – Марин Димитров от трети курс, специалност „Бизнес информационни технологии“.

***

На 9.03.2017 г. Студентският съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ проведе **турнир по шах** за студенти и преподаватели. Събитието се състоя в новата спортна зала, а с титлата се окичи Сашо Андреев – четвърти курс, специалност „Финанси“. Второто място зае първокурсникът Илия Йовчев (спец. „Публична администрация“), на трето място се класира Добромир Добрев (спец. „Психология“), а четвърто място зае Илиян Стоянов от втори курс (спец. „Софтуерни технологии и дизайн“). Преподавателите бяха представени от доц. д-р Атанас Арнаудов от Биологическия факултет.

„Пловдивски университет“

ЗАДАЧИ. ПЛОВДИВСКАНИЦИ

1. Магически квадрат с умножение

Като използвате числата 1, 2, 4, 5, 10, 20, 25, 50 и 100, попълнете клетките по такъв начин, че произведените във всеки ред, всеки стълб и двата диагонала да бъдат равни. Първите две клетки са попълнени. Кое е числото в сивата клетка?

а) 2, б) 4, в) 5, г) 10, д) 25.

2. Петъ иска да оцвети клетките в квадрат 3 x 3 по такъв начин, че да има три различни цвята във всеки ред, всеки стълб и всеки диагонал. Колко различни цвята най-малко ще му бъдат необходими?

а) 3, б) 4, в) 5, г) 6, д) 7.

3. Забавни въпроси

а) От населено място А към населено място В се движи трактор. По пътя той среща 1 мотоциклетист и 2 камиона. Колко превозни средства отиват в населено място В?

б) От населено място А тръгва велосипедист със скорост 20 км/ч., а срещу него от населено място В – друг велосипедист със скорост 15 км/ч. В момента на срещата им кой от тях се намира по-близо до населено място А?

Отговор на задачата от миналия брой:

По-изгодно за туриста е да купува билети за всеки ден поотделно.

20	1	
